

ZAMERANIE ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR NA ROK 2008

OBSAH

Úvod.....	3
Základné východiská a hlavné ciele zahraničnej politiky SR v roku 2008.....	4
1. Bilaterálna politika SR.....	5
1.1. Vzťahy Slovenskej republiky so susednými štátmi.....	5
1.2. Vyšehradská spolupráca.....	6
1.3. Regionálna a cezhraničná spolupráca.....	7
1.4. Západný Balkán.....	7
1.5. Severná Amerika – transatlantické partnerstvo.....	7
1.6. Rusko a krajiny SNŠ.....	8
1.7. Krajiny EÚ, ostatné krajiny a regióny.....	8
1.8. Krajania.....	13
2. Členstvo SR v Európskej únii.....	13
2.1. Inštitucionálna reforma EÚ. Ratifikácia Reformnej zmluvy EÚ.....	13
2.2. Inštitucionálne zabezpečenie členstva SR v orgánoch EÚ. Personálna politika SR vo vzťahu k inštitúciám EÚ.....	14
2.3. Budovanie európskych inštitúcií.....	14
2.4. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ (SZBP).....	14
2.5. Rozširovanie EÚ a európska susedská politika. Východná politika EÚ.....	16
2.6. Sektorálne ciele. Lisabonská stratégia.....	16
2.7. Koordinácia záležitostí EÚ v SR. Využívanie fondov EÚ v SR.....	17
3. Bezpečnostná politika SR.....	18
3.1. Organizácia Severoatlantickej zmluvy a transatlantické partnerstvo.....	18
3.1.1. Politické aspekty členstva SR v NATO.....	18
3.1.2. Krízový manažment a operácie pod vedením NATO.....	19
3.2. Európska bezpečnostná a obranná politika.....	20
3.2.1. Účasť na rozvoji EBOP, spolupráca EÚ-NATO.....	20
3.2.2. Krízový manažment a operácie pod vedením EÚ.....	20
3.3. Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe.....	21
3.4. Boj proti terorizmu a šíreniu zbraní hromadného ničenia.....	22
4. Multilaterálna politika SR.....	23
4.1. Organizácia Spojených národov (OSN).....	23
4.1.1. Reforma OSN a jej hlavných orgánov.....	24
4.1.2. Účasť SR v mierových misiách OSN.....	24
4.1.3. Organizácie v pôsobnosti OSN.....	25
4.2. Pôsobenie SR v ostatných multilaterálnych organizáciách.....	27

4.2.1. OECD.....	27
4.2.2. WTO, Svetová banka a Medzinárodný menový fond.....	27
5. Ekonomická diplomacia.....	28
6. Rozvojová pomoc a spolupráca.....	29
7. Ľudské práva.....	31
7.1. Pôsobenie SR v Rade Európy, priority predsedníctva SR.....	31
7.2. Ďalšie aktivity na poli ochrany ľudských práv a národnostných menšín.....	31
8. Konzulárna služba a ochrana práv a záujmov občanov SR v zahraničí.....	32
8.1. Konzulárna ochrana občanov SR.....	32
8.2. Schengenská spolupráca.....	32
9. Verejná diplomacia.....	33
10. Reforma MZV SR, rozpočtové a personálne nástroje ZP SR.....	34

Úvod

Zameranie zahraničnej politiky Slovenskej republiky je základný politický plánovací dokument zahraničnej politiky SR na rok 2008. Odvíja sa od Programového vyhlásenia vlády SR a prezentuje ciele zahraničnej politiky SR v EÚ, Severoatlantickej aliancii, v medzinárodných organizáciách, ktorých je SR členom a bilaterálnych vzťahoch, ako aj pri presadzovaní hospodárskych záujmov SR v európskej a svetovej ekonomike.

Hlavným cieľom zamerania je sústrediť pozornosť na ťažiskové oblasti pôsobenia zahraničnej politiky SR v roku 2008, na ktorej sa podľa kompetenčného zákona podieľajú aj ďalšie rezorty za koordinácie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky.

Materiál pomenúva základný rámec, v ktorom sa bude pohybovať zahraničná politika SR a ktorý je determinovaný našou hodnotovou príslušnosťou k euroatlantickému spoločenstvu a dlhodobými záujmami Slovenskej republiky. Členstvo SR v Európskej únii a Severoatlantickej aliancii vnímame ako výraz našej hodnotovej ukotvenosti a zároveň ako efektívny nástroj na presadzovanie strategických cieľov a záujmov SR.

V oblasti bilaterálnej spolupráce kladie materiál dôraz na rozvoj dobrých susedských vzťahov, posilňovanie regionálnej spolupráce a pomenúva prioritné geografické oblasti našich záujmov. V oblasti napĺňania členstva SR v Európskej únii sa sústreďí na splnenie predpokladov pre prijatie Slovenska do Európskej menovej únie, úspešný priebeh ratifikácie Lisabonskej zmluvy, rast významu EÚ ako globálneho hospodárskeho a politického hráča a úspešné využívanie nástrojov EÚ pre posilňovanie mieru, stability a prosperity v Európe a vo svete. V časti venovanej bezpečnostnej politike SR sa materiál sústreďí, ako čo najefektívnejšie zaistiť bezpečnosť SR a jej občanov - najmä proti rastúcim globálnym hrozbám terorizmu a šírenia zbraní hromadného ničenia - a ako pritom čo najlepšie využiť nástroje, ktoré nám dáva k dispozícii naše členstvo v Severoatlantickej aliancii, Európskej únii (prostredníctvom EBOP), OBSE a ďalších medzinárodných organizáciách, zoskupeniach a dohovorochoch.

Zameranie ZP SR na rok 2008 sa sústreďí na vytváranie priaznivého globálneho prostredia na pôde jedinej skutočne celosvetovej organizácie, ktorou je OSN. S rastúcou globalizáciou a zmenami v svetovej ekonomike by mal význam OSN a jej organizácií narastať. Aby sa tak stalo, je potrebné pokračovať v jej reforme a reforme jej inštitúcií, posilňovať existujúce medzinárodné právne rámce a dohody. Materiál reprezentuje aj dôraz kladený na efektívne využívanie nástrojov ekonomickej diplomacie a hľadanie nových možností pre rast prosperity SR a jej občanov. Rozvojová pomoc, ktorú SR poskytuje, predstavuje náš záväzok a prejav solidarity s chudobnejšími a slabšími, zároveň však môže byť aj efektívnym nástrojom na prezentáciu a uplatnenie cieľov slovenskej zahraničnej politiky a záujmov. SR tradične kladie dôraz na problematiku ľudských práv a slobôd vrátane osôb patriacich k menšinám. Dôrazne odmieta všetky prejavy rasizmu, netolerancie, xenofóbie, agresívneho nacionalizmu, extrémizmu a antisemitizmu. V roku 2008 je význam ľudskoprávneho rozmeru našej zahraničnej politiky zvýraznený našou zodpovednosťou predsedajúcej krajiny Výboru ministrov Rady Európy. S otváraním hraníc, rozširujúcimi sa možnosťami cestovať a pracovať v zahraničí narastá význam konzulárnej starostlivosti o našich občanov, ako aj ďalších občanov Európskej únie. Rok 2008 bude klásť aj vyššie nároky na oblasť verejnej diplomacie a prezentáciu Slovenska, jeho hodnôt a cieľov v zahraničí, ako aj vysvetľovanie významu zahraničnej politiky a medzinárodnej spolupráce domácemu auditóriu.

Zameranie ZP SR na rok 2008 reflektuje aj prebiehajúcu reformu MZV SR, ktorej cieľom je prostredníctvom implementácie prvkov moderného riadenia a aplikáciou nových technológií komunikácie vytvoriť z MZV a siete našich zastupiteľských úradov maximálne

efektívny nástroj na presadzovanie cieľov zahraničnej politiky SR.

Základné východiská a hlavné ciele zahraničnej politiky SR v roku 2008

Hlavný rámec pôsobenia zahraničnej politiky SR, ktorý predstavuje jeho členstvo v Európskej únii a Severoatlantickej aliancii je výsledkom širokého spoločenského konsenzu. Členstvo v oboch organizáciách zniekoľkonásobilo možnosti Slovenskej republiky ovplyvňovať vývoj medzinárodného prostredia a SR v ostatných rokoch dokázala tento potenciál veľakrát efektívne využiť. Zároveň sa Slovensko usiluje aktívne prispievať k ich vnútornej súdržnosti, vzájomnej komunikácii a spolupráci, aby sa ešte zvýšila účinnosť ich pôsobenia v medzinárodných vzťahoch. Základným východiskom zahraničnej politiky SR je preto kontinuálne uskutočňovanie politiky hodnotovo ukotvenej v euroatlantickom priestore a dôsledne presadzujúcej národné a štátne záujmy Slovenskej republiky.

Slovenská republika je vnímaná ako spoľahlivý a dôveryhodný spojenec v rámci **Severoatlantickej aliancie**, ktorý aktívne prispieva k bezpečnosti transatlantického priestoru a riešeniu globálnych konfliktov a kríz. Toto postavenie SR upevnila v uplynulých dvoch rokoch aj svojím úspešným pôsobením v Bezpečnostnej rade OSN. Prispelo to k jej medzinárodnej prestíži a nadobudnutý potenciál chce Slovensko efektívne využívať aj v roku 2008 na pôde kľúčových medzinárodných organizácií, pri zabezpečovaní mieru a presadzovaní demokracie, právneho štátu a ľudských práv. Z tohto pohľadu sa Slovenská republika sústreďí na úspešné zvládnutie svojho historicky prvého **predsedníctva vo Výbore ministrov Rady Európy** (november 2007 - máj 2008). Budeme presadzovať transparentnú a efektívnu Radu Európy, s cieľom posilniť jej postavenie v koexistencii s inými medzinárodnými zoskupeniami (EÚ, OBSE, OSN) a budeme podporovať koordináciu a spoluprácu medzinárodných organizácií s cieľom odstrániť pretrvávajúcu duplicitu v aktivitách spoločného záujmu.

Členstvo SR v **Európskej únii** je hlavným nástrojom na presadzovanie našich záujmov a politických priorít v Únii aj širšom medzinárodnom prostredí. Naším cieľom je preto posilňovať celkovú autoritu EÚ ako priestoru hodnôt slobody, demokracie, solidarity, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv. Budeme sa podieľať na tom, aby sa posilnila rola EÚ ako globálneho hráča v ekonomickej aj politickej oblasti. Predpokladom toho je úspešná vnútorná transformácia EÚ. Budeme sa zasadzovať o skorú ratifikáciu Lisabonskej zmluvy. Zároveň je našou snahou priblížiť Európsku úniu, jej poslanie, inštitúcie a celkový význam jej občanom.

Slovensko bude podporovať politiku rozširovania EÚ a bude poskytovať svoje skúsenosti, expertízu a dostupné prostriedky pre efektívnu realizáciu Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ a Európskej susedskej politiky, pričom bude ako doposiaľ klásť prioritu na oblasti západného Balkánu a východnej Európy.

Slovenská republika ako členský štát **Severoatlantickej aliancie** presadzuje posilňovanie transatlantickej väzby. Naďalej budeme aktívne podporovať prebiehajúce transformačné procesy v Aliancii, rozvoj partnerstiev, politiku otvorených dverí. SR sa bude zúčastňovať na operáciách a misiách (civilných aj vojenských) EÚ a Severoatlantickej aliancie.

Aj po ukončení svojho nestáleho členstva v BR OSN sa bude Slovensko naďalej aktívne zapájať do reforiem OSN a jej štruktúr. OSN predstavuje jediné globálne fórum, a preto s rastúcou globalizáciou by mal rásť aj jej význam. Ten však bude závisieť primárne od efektivity jej fungovania a schopnosti riešiť akútne globálne a regionálne krízy. Slovensko bude podporovať jasné medzinárodné pravidlá, efektívny multilateralizmus a spoluprácu krajín Európskej únie na pôde OSN, tak aby sa dosahovali maximálne synergické efekty nášho pôsobenia v rámci tejto organizácie a posilňovala sa pri tom prestíž EÚ. Ťažiskom

činnosti MZV SR v roku 2008 bude premietnutie úspešnej tematickej diskusie o reforme bezpečnostného sektora (SSR) v BR OSN počas predsedníctva SR vo februári 2007 do činnosti VZ OSN, resp. presadzovanie tejto problematiky aj v rámci iných relevantných organizácií, programov a fondov systému OSN vzhľadom na značne široký záber konceptu SSR.

Slovensko bude naďalej aktívne pôsobiť v regióne strednej Európy, najmä prostredníctvom zoskupenia krajín V4. Budeme nielen posilňovať vzájomné väzby medzi našimi krajinami, rozvíjať spoluprácu a upevňovať stredo európsku identitu našich národov, ale aj pôsobiť ako príklad pre iné regióny Európy a napomáhať krajinám usilujúcim sa o európsku integráciu.

1. Bilaterálna politika SR

1.1. Vzťahy Slovenskej republiky so susednými štátmi

Dôležitým prvkom zahraničnej politiky zostáva susedská dimenzia vzťahov, ktorú významne obohacuje občiansky rozmer spolupráce.

Česká republika

Prioritou zahraničnej politiky SR zostáva prehĺbovanie nadštandardných vzťahov s ČR vo všetkých oblastiach. Intenzívna politická a ekonomická spolupráca bude napomáhať udržiavaniu kultúrnej a jazykovej blízkosti našich národov. Obojstranné pripomenutie jubilejných výročí spoločnej histórie, pri ktorých by hlavnú úlohu mali zohrávať parlamenty, prispeje k nadštandardnosti vzťahov.

V rámci európskej politiky bude prvoradá spolupráca súvisiaca s prípravou predsedníctva ČR v EÚ v r. 2009, efektívnou koordináciou kandidátúr na umiestnenie inštitúcií EÚ v našich krajinách a spoluprácou pri čerpaní štrukturálnych fondov. V bezpečnostnej oblasti bude ťažiskovou úlohou výstavba spoločnej bojovej skupiny BG EU.

Ekonomická oblasť bude zameraná na nové formy spolupráce pri prenikaní na tretie trhy a energetickú politiku, ktorá má priame vyjadrenie v spoločnom sídle Európskeho fóra pre jadrovú energiu (ENEF).

Maďarská republika

Pozornosť SR sa sústreďí na hľadanie možností zlepšenia a prehĺbenia slovensko-maďarských vzťahov v súlade so Zmluvou o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou s výrazným príspevom všetkých rezortov vlády SR tak, aby plne zodpovedali členstvu oboch štátov v EÚ a NATO. SR bude dialóg smerovať k potvrdeniu širokého záberu dobrých slovensko-maďarských vzťahov. Prioritou bude substantívne plnenie programu spolupráce „Common Past, Common Future – in the mirror of common projects“, so sústredením pozornosti na budúcnosť vzájomných vzťahov a vytvorením podmienok pre lepšie vzájomné porozumenie. V duchu európskych hodnôt budú využité pozitívne dôsledky členstva SR a Maďarskej republiky v Schengenskom systéme na zintenzívnenie partnerskej cezhraničnej spolupráce. SR bude dbať o udržanie dosiahnutého štandardu práv osôb patriacich k maďarskej menšiny v SR a zároveň bude presadzovať zlepšenie práv osôb patriacich k slovenskej menšine v Maďarskej republike.

Na dosiahnutie cieľov vo vzťahu k Maďarsku budú efektívnejšie využívané inštrumenty verejnej diplomacie a kontakty s médiami. V spore o Sústavu vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros je eminentným záujmom SR uzavrieť s Maďarskom čo najskôr dohodu, ktorá bude implementovať rozsudok Medzinárodného súdneho dvora a zároveň bude naplnením cieľov Zmluvy o výstavbe a prevádzke SVD Gabčíkovo/Nagymaros z roku 1977.

Poľská republika

Na intenzívny dialóg najvyšších ústavných predstaviteľov, potvrdzujúci vysokú úroveň dobrých susedských vzťahov, využije SR podmienky vytvorené parlamentnými voľbami v PR v roku 2007. Pre prehĺbovanie susedských vzťahov bude SR podporovať priame kontakty medzi samosprávami, občianskymi združeniami a občanmi.

V rámci európskej politiky bude SR presadzovať spoločný záujem o realizáciu programov na zvýšenie konkurencieschopnosti, o liberalizáciu prístupu na pracovné trhy, tvorbu jednotnej energetickej politiky a rozširovanie EÚ. Kľúčovou pre SR je spoločná podpora rozvoja cezhraničnej a regionálnej spolupráce pri efektívnom využívaní fondov EÚ. Nevyhnutné je skvalitňovanie cezhraničnej infraštruktúry. V súlade s aktuálnymi trendmi bude spolupráca intenzívnejšie zameraná na energetickú politiku a bezpečnosť.

Rakúska republika

Snahou SR bude zachovať dynamiku rozvoja bilaterálnych vzťahov s osobitným zameraním na oblasť cezhraničného regiónu, predovšetkým jeho dopravnej infraštruktúry.

Významné bude úsilie SR udržať jednoznačnú podporu Rakúska pozitívnemu rozhodnutiu o prijatí SR do Európskej menovej únie (EMÚ) a využiť ponuku rakúskej strany na všestrannú pomoc v tejto oblasti. SR sa bude v spolupráci s kompetentnými rakúskymi inštitúciami naďalej snažiť o skrátenie času uplatňovania prechodného obdobia voľného pohybu pracovných síl. V rámci európskej politiky bude SR aktívne spolupracovať s Rakúskou republikou pri podpore plnenia podmienok vstupu krajín západného Balkánu do EÚ.

Ukrajina

V rozvoji bilaterálnych vzťahov s Ukrajinou sa sústreďíme primárne na pokračovanie intenzívneho politického dialógu a na ekonomickú spoluprácu. V jej rámci predpokladáme majetkové vysporiadanie Krivorožského ťažobno-upravárenského kombinátu, dokončenie projektu prepravy ľahkej kaspickej ropy ropovodom Odesa-Brody a projektu vybudovania jednosmernej spojky na prenos elektrickej energie z Ukrajiny. ZÚ Kyjev bude aj v roku 2008 pôsobiť ako Kontaktné veľvyslanectvo NATO na Ukrajine, čo využijeme na odovzdávanie slovenských predvstupových euroatlantických integračných skúseností. Naďalej budeme pokračovať v zlepšovaní podmienok pre rozvoj cezhraničnej spolupráce po vstupe Slovenska do Schengenskej zóny.

1.2. Vyšehradská spolupráca

Vyšehradská spolupráca je jednou z priorít zahraničnej politiky SR. Slovensko má záujem, aby V4 bola aj v budúcnosti dynamickým, kohéznym, neinštitucionalizovaným zoskupením, schopným identifikovať dôležité otázky spoločného záujmu a zaujať k nim jednotné stanovisko.

SR dlhodobo podporuje prehĺbenie spolupráce Vyšehradskej skupiny:

- v spoločnom úsilí smerujúcom k posilneniu východného vektora Európskej susedskej politiky;
- v koordinácii aktivít zameraných na dosiahnutie vízovej reciprocity s USA a Kanadou;
- v spoločnej konzultácii otázok energetickej bezpečnosti ako príspevok k vytváraniu spoločnej energetickej politiky EÚ;
- v rozširovaní spolupráce krajín V4 na pôde EÚ a ďalších medzinárodných organizácií;
- v rozvoji spoločnej infraštruktúry;
- v cezhraničnej spolupráci.

Pravidelné stretnutia najvyšších ústavných činiteľov krajín V4 považuje SR za dôkaz

vôle všetkých krajín V4 pokračovať v spolupráci. SR bude usilovať o zachovanie tohto trendu.

V rámci činnosti Medzinárodného vyšehradského fondu SR bude pokračovať v podpore projektov napomáhajúcich upevňovaniu vyšehradského vedomia občanov krajín V4 a formovaniu spoločnej Európskej susedskej politiky vo vzťahu k Bielorusku, Moldavsku, Ukrajine a ďalším štátom SNS.

1.3. Regionálna a cezhraničná spolupráca

SR bude ďalej rozvíjať spoluprácu medzi prihraničnými regiónmi susediacich štátov. Budeme sa aktívne zapájať do realizácie programových cieľov EÚ vytýčených pre medziregionálnu a cezhraničnú spoluprácu a aktívne využívať príslušné programové finančné nástroje.

Účinným nástrojom riešenia praktických problémov občanov, ale aj rozvojových priorít prihraničných oblastí SR a susediacich štátov sa stala cezhraničná spolupráca. SR bude aktívne participovať na ďalších aktivitách prostredníctvom osvedčenej formy medzivládnych komisií pre cezhraničnú spoluprácu, za účinného využitia operačných programov cezhraničnej spolupráce EÚ, ale aj účasťou na spolupráci vo formáte UA-HU-PL-SR.

Podmienkou efektívneho rozvíjania cezhraničnej spolupráce je cieleňé vytváranie vhodného inštitucionálneho prostredia pre ústredné orgány štátnej správy na zapojenie do tzv. twinning-out programov (o.i. nástroj predvstupovej pomoci IPA, nástroj európskeho susedstva a partnerstva ENPI), či už ide o zavedenie centrálného finančného riadenia alebo úpravu zákona o štátnej službe.

1.4. Západný Balkán

Región západného Balkánu bude aj v roku 2008 predstavovať jednu zo základných zahraničnopolitických priorít SR. Osobitnú pozornosť budeme venovať upevňovaniu stability a multietnického charakteru Kosova. Naša politika voči krajinám západného Balkánu - Albánsku, Čiernej Hore, Bosne a Hercegovine, Chorvátsku, Macedónsku a Srbsku - bude nadväzovať na doterajšie pôsobenie SR v regióne, pričom sa sústredíme na rozvoj politického dialógu a najmä ekonomických vzťahov, ktoré by mali dosiahnuť úroveň politických. Prostredníctvom bilaterálnej i multilaterálnej diplomacie budeme pokračovať v úsilí prispieť k stabilizácii celého regiónu, s cieľom priblížiť jednotlivé krajiny regiónu k európskym a transatlantickým štruktúram. V tejto činnosti budeme využívať vlastné skúsenosti z procesu transformácie a prípravy na vstup do EÚ a NATO, nástroje slovenskej oficiálnej rozvojovej pomoci, ako aj aktívnu účasť na mierových misiách. Nástroje a prístupy, ktoré použijeme na dosiahnutie cieľov ZP na západnom Balkáne budú úzko prepojené so stupňom integrácie, na ktorom sa jednotlivé krajiny regiónu nachádzajú.

1.5. Severná Amerika – transatlantické partnerstvo

Prioritou zahraničnej politiky SR voči USA bude posilňovanie strategického partnerstva na bilaterálnej i multilaterálnej úrovni, pričom sa sústredíme najmä na oblasti, v ktorých môžeme konkrétnymi skutkami presadzovať spoločne zdieľané hodnoty. V rámci dialógu dialóg EÚ – NATO a EÚ – USA budeme podporovať transatlantickú väzbu a aktívne sa podieľať na riešení globálnych výziev, akými sú boj proti terorizmu, účasť na aktivitách medzinárodného spoločenstva v krízových oblastiach, energetická bezpečnosť, globálne otepľovanie a klimatické zmeny, rozširovanie priestoru slobody, demokracie a prosperity.

Nadálej budeme rozvíjať intenzívny politický dialóg na všetkých úrovniach, pričom sa sústredíme najmä na rozvoj spolupráce s Kongresom. V súčinnosti zainteresovaných rezortov vlády SR a v koordinácii s Európskou úniou budeme pokračovať v rokovaniach s administratívou USA s cieľom dosiahnuť, aby občania SR mohli cestovať do USA bez víz.

V oblasti ekonomickej diplomacie budeme pokračovať v získavaní amerických investícií najmä do odvetví s vyspelými technológiami. Personálnu, technickú a finančnú poddimenzovanosť ekonomickeho a obchodného zastúpenia SR sa pokúsime aspoň čiastočne kompenzovať aktívnym rozširovaním spolupráce s honorárnymi konzulmi SR.

Hlavným cieľom zahraničnej politiky SR voči **Kanade** bude posilnenie politického dialógu a ekonomickej spolupráce. Máme záujem o zvýšený prílev kanadských investícií do nášho hospodárstva. Prioritou bude odstránenie jednostrannej vízovej povinnosti pre občanov SR.

Nadalej budeme presadzovať otvorenie plnohodnotného veľvyslanectva Kanady v Bratislave.

1.6. Rusko a krajiny SNŠ

SR bude v roku 2008 pokračovať v ďalšom rozvoji dobrých partnerských a vzájomne výhodných vzťahov s **Ruskou federáciou**, ktorú považuje za dôležitý faktor európskej bezpečnosti a za strategického partnera EÚ. Aktívne sa budeme podieľať na dialógu vo formáte EÚ – Rusko a NATO – Rusko, pričom budeme klásť dôraz na problematiku energetickej bezpečnosti.

Prioritným záujmom SR bude rozvoj bilaterálnych kontaktov s Ruskom s dôrazom na ich ekonomickú dimenziu. Podstatnú časť spolupráce bude tvoriť oblasť vzájomných hospodárskych vzťahov a rozširovanie spolupráce na regionálnej úrovni. Dôležitou súčasťou dvojstranných vzťahov bude ďalší rozvoj medziľudských kontaktov v oblasti školstva, vedy, kultúry, športu a turistiky.

Vo vzťahu k **Bieloruskej republike** sa budeme nadalej aktívne podieľať na formovaní a realizácii politiky EÚ voči tejto krajine. Základným východiskom bude vyvážená politika voči jednotlivým častiam bieloruskej spoločnosti.

Bilaterálne vzťahy s krajinami južného Kaukazu - **Arménskom, Azerbajdžanom, Gruzínskom** - budeme rozvíjať predovšetkým v kontexte členstva SR v EÚ a NATO. SR bude podporovať úsilie krajín regiónu pri začleňovaní sa do spoločenstva demokratických európskych štátov.

Hlavným východiskom zahraničnej politiky SR voči **Moldavsku** bude podpora jeho úsilia priblížiť sa k EÚ a perspektívnu integráciu do EÚ. V tejto oblasti sa zameriame na hľadanie možností prehĺbenia pragmatickej spolupráce pri riešení konkrétnych problémov krajiny v oblasti reformného a demokratizačného procesu a implementácii štandardov EÚ. SR bude rozvíjať spoluprácu s Organizáciou pre demokraciu a ekonomický rozvoj GUAM (Gruzínsko, Ukrajina, Azerbajdžan, Moldavsko).

V rámci východného rozmeru našej zahraničnej politiky budeme rozvíjať vzťahy aj s krajinami Strednej Ázie - **Kazachstanom, Kirgizskom, Turkmenistanom, Tadžikistanom, Uzbekistanom**. Naším základným zámerom bude zvýšiť úroveň obchodno-ekonomickej spolupráce, udržať intenzitu politického dialógu a ukončiť prípravu dvojstranných zmluvných dokumentov, osobitne v hospodárskej oblasti.

1.7. Krajiny EÚ, ostatné krajiny a regióny

Zameranie zahraničnej politiky Slovenskej republiky je determinované členstvom v EÚ, ktoré vytvára nové možnosti na prehĺbenie dvojstrannej spolupráce pri presadzovaní spoločných záujmov vzájomnou podporou. Tento aspekt kladie nároky na kvalitu diplomatickeho zastúpenia.

Členské krajiny EÚ

Základným rámcom determinujúcim bilaterálne vzťahy Slovenskej republiky je naše

členstvo v Európskej únii (EÚ). Bilaterálna a aktuálna európska problematika sa prelína – ide o obojsmerný proces, keď kvalitné dvojstranné vzťahy s členskými krajinami EÚ sú predpokladom pre úspešné pôsobenie SR na pôde EÚ, a naopak, pôsobenie SR v EÚ formuje bilaterálne vzťahy.

Vzájomné vzťahy sa odohrávajú vo viacerých vrstvách. SR interaguje s ďalšími európskymi krajinami pravidelne na pôde európskych inštitúcií; bilaterálne stretnutia sa častokrát odohrávajú na okraj zasadnutí jednotlivých formácií Rady EÚ či summitov Európskej únie.

Hlavným cieľom zahraničnej politiky SR v roku 2008 v oblasti tradičného rozmeru diplomatických vzťahov bude udržanie dynamiky politického dialógu s jednotlivými partnermi. Jedným z determinujúcich faktorov, majúcich vplyv na rozvoj dvojstranných stykov s niektorými európskymi krajinami (napr. Poľsko, Španielsko), môže byť zmena vo vedení daných krajín. Základným motívom politiky SR je nadviazanie na pozitívny trend vrcholných vzťahov z predchádzajúcich rokov.

Východiskovú bázu na rozvoj bilaterálnych vzťahov možno označiť ako priaznivú. Vzhľadom na skutočnosť, že SR je politicky etablovaný a rešpektovaný partner, v nasledujúcom období sústredíme úsilie prioritne na vytváranie vhodných podmienok na posilnenie hospodárskych väzieb so všetkými krajinami Európskeho spoločenstva. Uvedomujeme si, že na intenzitu bilaterálnych vzťahov vplývajú geopolitické faktory, dvojstranné vzťahy sú prirodzene ovplyvnené aj vzájomnou mierou investičnej aktivity. Naším záujmom do budúcnosti je však vyvážená zahraničná politika neopomínajúca malé a stredné štáty, či vzdialené krajiny a regióny.

V rámci možností sa budeme snažiť vytvárať pozitívne prostredie na prezentovanie postojov SR aj na vedeckých, mimovládnych a multilaterálnych fórach, či vzdelávacích a kultúrnych podujatiach.

Európska agenda

Napĺňanie záväzkov vyplývajúcich z prístupovej zmluvy SR do EÚ, obzvlášť plánované zavedenie spoločnej meny v SR od 1. januára 2009, bude charakterizovať diskusiu s krajinami eurozóny. Okrem plnenia našich záväzkov však budeme aj naďalej pripomínať dôležitosť úplného dodržiavania 4 základných sľobôd – otvorenie pracovného trhu a zrovnoprávnenie občanov SR v prístupe k zamestnaniu.

Počas predsedníctiev Slovinska a Francúzska v EÚ v roku 2008 (čo samozrejme prinesie zvýšenú komunikáciu SR s týmito dvoma štátmi) bude jednou z kľúčových európskych tém zabezpečenie energetickej bezpečnosti a problematika klimatických zmien. Táto problematika úzko súvisí so znižovaním zaťaženia životného prostredia uhlíkovými emisiami a diskusiou o rozvoji jadrovej energetiky, na ktorej má SR eminentný záujem. Ďalšími témami bude o. i. reforma rozpočtu EÚ, rozširovanie EÚ, európska susedská politika, migrácia.

SR bude s členskými štátmi pracovať tak, aby dokázala využiť svoju expertízu v jednotlivých oblastiach a dokázala obhájiť a splniť stanovené ciele slovenskej zahraničnej politiky.

Nečlenské krajiny EÚ

Švajčiarska konfederácia

Základnou prioritou zostáva trvalé udržiavanie kvality slovensko-švajčiarskych vzťahov a vyhľadávanie možností pre rozšírenie ekonomických aktivít. Po uzatvorení Rámcovej dohody medzi Švajčiarskou federálnou radou a vládou Slovenskej republiky o implementácii programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce na zníženie hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci rozšírenej Európskej únie bude SR venovať pozornosť vytváraniu čo najlepších podmienok pre jej napĺňanie v SR.

Nórsko, Island

SR bude naďalej prehĺbovať ekonomickú spoluprácu s dôrazom na investície a rozvoj cestovného ruchu. Prioritou bilaterálnej spolupráce bude dôsledná implementácia finančného mechanizmu EHP v SR. Naďalej bude pokračovať úsilie SR o zrušenie prechodného obdobia pre voľný pohyb pracovných síl pre občanov nových členských krajín EÚ, doteraz uplatňovaného v Nórsku. V prípade Islandu bude pozornosť venovaná získavaniu skúseností islandskej vlády pri zavádzaní nových technológií, predovšetkým tzv. vodíkového pohonu.

Turecko

Rastúci význam Turecka nielen v regióne, ale aj v Európe, si vyžaduje zvýšiť rozsah i intenzitu bilaterálnych kontaktov na všetkých úrovniach. SR bude naďalej podporovať rozširovanie EÚ o Turecko, vrátane objektívneho hodnotenia jeho pokroku v prístupovom procese. Vzhľadom na rastúci ekonomický potenciál Turecka, ktoré sa stáva križovatkou energetických trás, sa sústreďme predovšetkým na rozvoj ekonomickej spolupráce a zvyšovanie vzájomnej obchodnej výmeny.

Vatikán

V kontexte vzťahov so Svätou stolicou bude úsilie orientované na vytváranie podmienok pre realizáciu apoštolskej návštevy pápeža Benedikta XVI. v SR. Kvalitatívne novým akcentom ZP SR na rok 2008 by malo byť posilnenie vzájomného dialógu so Svätou stolicou na poli ochrany ľudských práv a podpory základných hodnôt s ohľadom na predsedníctvo SR vo Výbore ministrov RE.

Zvrchovaný rád maltézskych rytierov (ZRMR)

Budeme všestranne podporovať pripravované spoločné slovensko-maltézske projekty zamerané na problematiku rómskeho etnika, chudobu viacdenných rodín a väčšiu variabilitu sociálnych služieb a charitatívno-dobročinnej činnosti Zboru dobrovoľníkov maltézskeho rádu na Slovensku.

Ázia, Austrália a Oceánia

Región Ázie si vďaka svojmu dynamickému hospodárskemu rastu získava čoraz významnejšie postavenie v medzinárodných vzťahoch. Zahraničnopolitické pôsobenie SR v Ázii bude vychádzať z potreby **posilňovania** partnerstva s významnými krajinami regiónu – **Čínou, Japonskom, Indiou, Kórejskou republikou** - s cieľom vytvárať vhodné podmienky pre všestranný rozvoj vzťahov s dôrazom na hospodársku spoluprácu. Zároveň budeme vhodnými formami a prostriedkami podporovať smerovanie **rozvíjajúcich sa ázijských ekonomík** k trvalo udržateľnému rozvoju v politicky a bezpečnostne stabilnom prostredí.

V oblasti juhovýchodnej Ázie budeme pokračovať v rozvoji spolupráce najmä s Indonéziou a Singapurom. Prostredníctvom procesu Stretnutie Ázia-Európa (ASEM) a spolupráce EÚ so Združením krajín juhovýchodnej Ázie (EÚ-ASEAN) budeme

v primeranej miere prispievať k posilňovaniu regionálnych integračných tendencií najmä v priestore východnej Ázie ako záruke bezpečnosti, stability a prosperity. Pozornosť budeme venovať možnostiam pozitívneho ovplyvnenia vývoja najmä na Kórejskom polostrove, v taiwanskej otázke, v Barme/Mjanmarsku, Pakistane a Thajsku. Posilnené pôsobenie v Afganistane bude vychádzať z dlhodobého záväzku SR prispievať k medzinárodnému úsiliu o dosiahnutie bezpečnosti a upevnenie štátu na demokratických základoch. Dôležitou súčasťou slovenskej zahraničnej politiky voči krajinám Ázie bude spolupráca v boji proti terorizmu, podpora demokracie, ľudských práv, právneho štátu a dobrého vládnutia, spolupráca pri odstraňovaní chudoby a riešenie otázok, ako sú medzinárodná migrácia, negatívne aspekty globalizácie, liberalizácia svetového obchodu, ochrana životného prostredia a energetická bezpečnosť

Pôsobenie SR voči **Austrálii** a **Novému Zélandu** ako partnerom zdieľajúcim spoločné hodnoty bude zamerané na posilnenie hospodárskej spolupráce a súčinnosti na medzinárodných fórach, ako aj na uľahčenie cestovania slovenských občanov, pričom ako osobitný prvok bude rozvíjaná spolupráca s krajinami Oceánie. Udržiavanie vzťahov na primeranej úrovni s krajinami Oceánie bude slúžiť na zabezpečenie základných potrieb slovenskej podnikateľskej komunity a občanov.

Blízky a stredný východ, severná Afrika

Blízkovýchodný mierový proces a v jeho rámci vyriešenie arabsko-izraelského konfliktu zostáva aj naďalej v popredí záujmu SR. Naše úsilie sa sústreďuje na vyvážené diplomatické aktivity vo vzťahu k všetkým stranám konfliktu s využitím efektívnych nástrojov na obnovenie mierového procesu na báze Cestovnej mapy blízkovýchodného kvarteta (USA, EÚ, OSN a RF). Využívajúc potenciál získaný počas členstva v BR OSN budeme vyvíjať úsilie na zmiernenie napätia v regióne, pričom sa zameriame na nedoriešenú otázku iránskeho jadrového programu, ovplyvňujúceho bezpečnosť krajín regiónu i celého sveta. Po ukončení pôsobenia SR v operácii Iracká sloboda ku koncu roka 2007 budeme zabezpečovať výcvik irackých bezpečnostných síl v záujme vytvorenia podmienok pre prevzatie zodpovednosti irackých štátnych zložiek za bezpečnosť v krajine. Budeme aktívne podporovať rastúci podiel OSN na stabilizácii pomerov v Iraku.

SR má záujem o diverzifikáciu energetických zdrojov prípravou novej energetickej stratégie. Podporujeme aktívny prístup partnerských krajín severnej Afriky k diverzifikácii prenosových ciest energetických zdrojov. Vo vzájomných vzťahoch s týmito krajinami bude v spolupráci s EÚ kladený dôraz na ich potencionálnu úlohu pri zvyšovaní energetickej bezpečnosti SR a členských krajín EÚ.

Dôležitými partnermi pre SR v tomto regióne zostávajú Izrael, Egypt, Líbya, Alžírsko, Maroko a ďalšie krajiny. SR sa bude aj naďalej aktívne zapájať do ekonomického dialógu s krajinami Rady Perzského zálivu. Dôležitou kapitolou vzťahov, osobitne so Saudskou Arábiou, Spojenými arabskými emirátmi a Kuvajtom, bude rozvoj ekonomickej spolupráce a obojstranného turistického ruchu.

Vo vzťahu k regiónu Blízkeho a Stredného východu budeme koordinovať svoje zahraničnopolitické aktivity a stanoviská prostredníctvom spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ s dôrazom predovšetkým na aktivizovanie politického dialógu s danými krajinami a s využitím dostupných prostriedkov multilaterálnej aj bilaterálnej diplomacie. Súčasťou aktívneho pôsobenia SR v rámci stredomorského dialógu krajín EÚ s partnermi bude naďalej podpora cieľov a úloh barcelonského procesu EUROMED.

Subsaharská Afrika

Zahraničná politika SR k regiónu subsaharskej Afriky bude vychádzať zo záverov

summitu EÚ – Afrika uskutočneného 7.- 9. 12. 2007 v Lisabone, na ktorom bola prijatá spoločná Stratégia spolupráce s cieľom posilnenia partnerstva EÚ – Afrika v oblastiach mieru a bezpečnosti, ľudských práv, obchodu a regionálnej integrácie, migrácie, klimatických zmien, vedy a výskumu. V rámci našich možností sa budeme podieľať na udržaní mieru a stability na africkom kontinente, priebežne monitorovať vývoj situácie v konfliktných oblastiach a participovať na riešení regionálnych konfliktov v súlade so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ. Oblasťou primárnej pozornosti SR bude napĺňanie reformy bezpečnostného sektora v afrických podmienkach. Ako člen ECOWAS so štatútom pozorovateľa budeme sledovať vývoj v tejto regionálnej organizácii s cieľom zabezpečiť svoje záujmy v regióne západnej Afriky.

Pri poskytovaní oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) vybraným africkým krajinám budeme klásť dôraz na prezentáciu SR ako donorskej krajiny a na efektívne využitie ODA prijímajúcimi krajinami. Projekty ODA budeme koordinovať s rozvojovými projektmi Európskej komisie a hlavnými donorskými krajinami v rámci členských krajín EÚ. Z titulu podpredsedu vo Výbore stálych predstaviteľov programu OSN pre životné prostredie (UNEP) so sídlom v Nairobi (Keňa), budeme participovať na koordinácii a zabezpečovaní koherentnej politiky v rámci štruktúry UNEP, ako aj v kontexte prioritných aktivít v regióne Afriky.

V regióne subsaharskej Afriky bude ťažiskovou reláciou v politickej a ekonomickej oblasti Juhoafrická republika. Dôležitými partnermi pre SR v tomto regióne zostávajú Nigéria, Keňa, Etiópia, Angola a ďalšie krajiny.

Cieľom ekonomickej dimenzie zahraničnej politiky SR v regióne bude podpora hospodárskych a obchodných záujmov SR s dôrazom na zvyšovanie slovenského exportu a hľadanie možností rozvoja priemyselno-technologickej spolupráce. Pozornosť budeme venovať rozvojovým projektom ODA v regióne a podpore humanitárnych aktivít slovenských mimovládnych organizácií. Vzhľadom na limitovaný počet efektívnych zastúpení SR v subsaharskom regióne Afriky sa zameriame na dobudovanie siete honorárnych konzulátov SR.

Latinská Amerika

Z hľadiska prehĺbovania pragmatickej politickej a obchodno-ekonomickej spolupráce za kľúčové krajiny v regióne Latinskej Ameriky a Karibiku považujeme Brazíliu, Argentínu, Mexiko a Čile. K nim sa v ekonomickej oblasti radí aj Kuba.

Dlhodobým strategickým cieľom SR bude vytváranie podmienok na presadzovanie slovenských ekonomických záujmov v tejto oblasti. Tomuto cieľu napomôžu pripravované stykové aktivity predsedu vlády SR v Argentíne, Brazílii a Čile, prezidenta SR v Mexiku a Peru a ministra zahraničných vecí SR na summite EÚ-Latinská Amerika.

V zmluvno-právnej oblasti predpokladáme podpis obchodnej dohody a dohody o vedecko-technickej spolupráci s Argentínou, dohody o hospodárskej spolupráci s Brazíliou a Kubou a dohody o spolupráci v oblasti kultúry a školstva s Mexikom.

Vo vzťahu ku krajinám Strednej Ameriky a Karibskej oblasti budeme udržiavať pragmatický dialóg sústredený na vytváranie lepších podmienok pre rozvoj obchodno-ekonomickej spolupráce a spolupráce v medzinárodných organizáciách.

S cieľom vytvoriť podmienky na presadzovanie ekonomických záujmov SR v regióne Latinskej Ameriky a Karibiku bude nevyhnutné dobudovať sieť honorárnych konzulov SR v Brazílii, Uruguaji, Venezuele, Ekvádore, Mexiku, Guyane, Kostarike, Hondurase, na Bahamách, Grenade a Barbadose.

1.8. Krajania

Ministerstvo zahraničných vecí SR bude spolupracovať na príprave a vypracovaní Koncepcie štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí a participovať na vypracovaní Správy o starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí za rok 2007 a programe spolupráce na rok 2009, ako aj na príprave podujatí organizovaných Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí, akými sú Stála konferencia Slovákov žijúcich v zahraničí a Dni zahraničných Slovákov roku 2008.

Ministerstvo zahraničných vecí SR sa bude zúčastňovať na práci Medzirezortnej komisie pre schvaľovanie projektov na podporu Slovákov žijúcich v zahraničí, Medzirezortnej komisie pre výber lektorov a učiteľov slovenského jazyka v zahraničí, Medzirezortnej komisie pre schvaľovanie štipendií vlády SR pre rozvojové krajiny a pre krajanov, Medzivládnej slovensko-maďarskej komisie pre národnostné menšiny, ako aj na aktivitách Medzivládnej slovensko-ukrajinskej komisie pre národnostné menšiny, školské vedecké a kultúrne styky.

Ministerstvo zahraničných vecí SR bude aj naďalej monitorovať a analyzovať postavenie a situáciu slovenských menšín a krajanových komunít v zahraničí a pomáhať krajanovým komunitám v zahraničí prostredníctvom zastupiteľských úradov SR a Slovenských inštitútov v zahraničí. Bude taktiež zabezpečovať distribúciu remitendy slovenských periodík a textov v slovenskom jazyku krajanom.

2. Členstvo SR v Európskej únii

Napĺňanie členstva SR v EÚ bude hlavnou prioritou slovenskej zahraničnej politiky v roku 2008. SR sa bude aktívne zúčastňovať a presadzovať svoje stanoviská na zasadnutiach Európskej rady, Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy, ako aj ďalších formácií Rady EÚ. Hlavným obsahom napĺňania našich priorít bude vo vzťahu k EÚ vnímanie únie ako priestoru hodnôt solidarity, slobody, demokracie, rovnosti právneho štátu, rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám a ľudskej dôstojnosti.

Z členstva v EÚ vo väzbe na zahraničnú politiku vyplýva široké spektrum aktivít. Z pohľadu inštitucionálneho usporiadania a platných rozhodovacích procesov v EÚ je bezprostredným nositeľom úloh slovenskej zahraničnej politiky (za koordinačnej úlohy MZV SR) v oblasti sektorálnych politík každý ústredný orgán štátnej správy, ktorý ich vykonáva a realizuje prostredníctvom svojej aktívnej činnosti v príslušnej formácii Rady EÚ.

2.1. Inštitucionálna reforma EÚ. Ratifikácia Lisabonskej zmluvy EÚ.

SR bude naďalej rozhodne presadzovať zavŕšenie inštitucionálnej reformy EÚ. Po podpise Zmluvy, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva v Lisabone 13. decembra 2007 bude prvoradá pozornosť patriť jej ratifikácii. Skorou ratifikáciou SR prispeje k zreteľnému európskemu konsenzu v inštitucionálnej reforme, ktorú Reformná zmluva prináša. SR zotrvá na rozhodnom stanovisku, aby nový inštitucionálny rámec bol funkčný pred voľbami do Európskeho parlamentu v júni 2009.

Inštitucionálnu reformu vnímame ako vytvorenie rámca pre posilňovanie demokratickej legitimity, efektívnosti a transparentnosti prosperujúcej, sociálne stabilnej, vzdelanej a kultúrnej EÚ, v ktorej bude pevne zakotvený princíp európskej solidarity a podporený rast životného štandardu našich občanov. Budeme podporovať strategickú diskusiu v prostredí EÚ o ďalšom smerovaní a skvalitňovaní európskej spolupráce.

Vláda a MZV SR budú naďalej aktívne informovať občanov a odbornú verejnosť o európskych záležitostiach, o vývoji dôležitých tém Európskej únie a o všetkých aspektoch členstva Slovenska v EÚ. Pre túto komunikáciu budú využívať všetky zodpovedajúce možnosti vrátane osvedčenej formy Národného konventu o EÚ. Lisabonská zmluva bude

patríť ku komunikačným prioritám vlády SR.

2.2. Inštitucionálne zabezpečenie členstva SR v orgánoch EÚ. Personálna politika SR vo vzťahu k inštitúciám EÚ

Vláda a MZV SR budú klásť v roku 2008 dôraz na napĺňanie programového vyhlásenia vlády v problematike posilňovania personálneho zastúpenia SR v inštitúciách EÚ. Kroky v tejto oblasti sa zamerajú na systematické vyhľadávanie, prípravu a presadzovanie kandidátov na posty stredného a vyššieho manažmentu v inštitúciách EÚ. Pre posilnenie prípravy budúcich pracovníkov európskych inštitúcií budeme s partnermi nadväzovať a ďalej rozvíjať spoluprácu pri vzdelávaní o európskych záležitostiach so zameraním na kvalitnú prípravu občanov SR na výberové konania do inštitúcií EÚ. V tomto smere bude jednou z významných aktivít Národný projekt pre prípravu záujemcov o prácu v inštitúciách EÚ. Budeme aktívne rozvíjať záujem o efektívnu komunikáciu so slovenskými občanmi, ktorí už v inštitúciách EÚ pracujú. Oblasť posilňovania slovenskej prítomnosti v štruktúrach EÚ bude takisto jednou z našich komunikačných priorit.

2.3. Budovanie európskych inštitúcií

Popri obsadzovaní postov v inštitúciách EÚ budeme priebežne sledovať aktivity Európskej komisie smerujúce k vytváraniu nových inštitúcií (agentúr) únie vrátane podpory umiestňovania ich sídel podľa zodpovedajúcich zásad.

MZV SR bude v nadväznosti na inštitucionálne zmeny v EÚ venovať mimoriadnu pozornosť príprave Európskej služby pre vonkajšiu činnosť. Bude aktívne presadzovať slovenské stanoviská v tejto otázke a rozpracuje opatrenia pre zabezpečenie zodpovedajúceho zastúpenia SR v tejto novej inštitúcii, ktorá sa bude rozhodujúcim spôsobom podieľať na výkone spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a zohrá významnú úlohu pri výkone funkcie vysokého predstaviteľa EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku.

2.4. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ (SZBP)

SR sa bude aj v roku 2008 aktívne podieľať na príprave a implementácii Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ. Bude podporovať zvyšovanie efektívnosti SZBP ako jednotného nástroja na realizáciu zahraničnopolitických priorit EÚ a jej členských štátov v medzinárodnom kontexte.

SR bude aktívne prispievať k politickému dialógu EÚ s jej strategickými partnermi vrátane Ruska a v tejto súvislosti bude aktívne napomáhať výraznejšej angažovanosti EÚ pri riešení zmrazených konfliktov v krajinách v spoločnom susedstve Únie a Ruska. Budeme podporovať rozvoj partnerských vzťahov EÚ s jej transatlantickými spojencami (USA, Kanada) predovšetkým v politickej oblasti a v krízovom manažmente. Pri vypracúvaní iniciatív v oblasti SZBP budeme naďalej využívať nástroje predbežnej koordinácie s ďalšími členskými krajinami v ad hoc skupinách podobne zmýšľajúcich krajín aj v tradičných formátoch, predovšetkým v rámci vyšehradskej spolupráce. V rámci Európskej susedskej politiky budeme pokračovať v presadzovaní vyváženého prístupu EÚ k južnému a východnému krídlu ENP.

SR bude v nadchádzajúcom období vo svojej politike reflektovať zmeny, na ktorých sa ČK EÚ dohodli pri negociácii textu Lisabonskej zmluvy EÚ.

Transatlantické vzťahy

SR bude na všetkých relevantných fórach SZBP pokračovať v podpore ďalšieho prehĺbovania transatlantického partnerstva vo všetkých jeho hlavných oblastiach.

Vo vzťahu k USA bude SR v nadchádzajúcom roku venovať patričnú pozornosť

nielen bilaterálnej relácii, ale i formátu vzťahov EÚ–USA, berúc do úvahy pozitívny kurz vzájomných vzťahov znovu potvrdený ostatným samitom EÚ – USA v apríli 2007.

V rámci dialógu EÚ-Kanada budeme presadzovať rozvoj spolupráce v oblasti investícií a krízového manažmentu.

V úsilí o začlenenie sa do bezvízového programu USA a Kanady budeme účinne využívať spoluprácu s predsedníckymi krajinami EÚ, Európskou komisiou a ďalšími dotknutými ČK EÚ.

Stredomorské krajiny, Blízky východ a krajiny Perzského zálivu

V r. 2008 sa bude SR naďalej aktívne podieľať na tvorbe pozícií Európskej únie voči stredomorským krajinám, Blízkemu východu a krajinám Perzského zálivu. Vo vzťahu ku krajinám Mashreku a Maghrebu budeme podporovať rozvoj vzťahov prostredníctvom Európskej susedskej politiky, Strategického partnerstva a Barcelonského procesu.

Smerom k Blízkovýchodnému mierovému procesu budeme podporovať vyváženú pozíciu EÚ (aj v kontexte výsledkov medzinárodného stretnutia v Annapolise) a plne podporovať obnovenie mierových rozhovorov s cieľom vyriešenia hlavných otázok konečného štatútu na Blízkom východe, s cieľom vytvorenia dvoch demokratických štátov, Izraela a Palestíny, žijúcich vedľa seba v mieri a bezpečí.

Politika SR k Iránu je konzistentná a trvá na tom, aby Irán dodržal podmienky, ktoré mu určili rezolúcie BR OSN 1696/06, 1737/06 a 1747/07. Plne podporuje politiku dvojitého prístupu vytváraním tlaku medzinárodného spoločenstva na Irán a súčasne diplomatickým úsilím na urovnanie sporu.

Budeme plne podporovať snahu EÚ o zlepšenie spolupráce s Irakom. SR bude naďalej podporovať projekty zamerané na podporu vzdelania, zdravotníctvo a iné základné služby, budovanie inštitúcií irackej administratívy, na projektoch v oblasti ochrany hraníc a nastolenia právneho poriadku, pomoc presídlencom a utečencom.

SR bude naďalej podporovať úsilie EÚ, ktorá prostredníctvom Európskej komisie rokuje s krajinami Perzského zálivu, združených v Rade krajín zálivu GCC, smerujúce k uzavretiu Dohody o voľnom obchode.

Latinská Amerika

SR bude aktívne participovať na prípravách samitu EÚ–Latinská Amerika, ktorý sa v máji 2008 uskutoční v Peru a vytýči hlavné oblasti spolupráce oboch regiónov na ďalšie dvojročné obdobie. Pre SR môže samit znamenať otvorenie nových príležitostí predovšetkým pre rozvoj hospodárskej diplomacie v krajinách Latinskej Ameriky.

Osobitnú tému vo vzťahu EÚ–Latinská Amerika predstavuje dlhodobá Kuba. SR sa bude v nasledujúcom roku podieľať na procese hodnotenia úrovne vzťahov EÚ s touto krajinou v rámci každoročného prehľadovania Spoločnej pozície EÚ v júni 2008. SR bude podporovať všetky aktivity smerujúce k zlepšovaniu ľudských práv na ostrove a prepusteniu všetkých politických väzňov. Zároveň budeme hľadať možnosti zlepšenia obojstranne výhodnej hospodárskej spolupráce.

V rámci rozvoja hospodárskych vzťahov bude SR na všetkých relevantných fórach SZBP podporovať budovanie strategického partnerstva s Brazíliou a pokračovanie rokovaní o uzatvorenie asociačných dohôd EÚ s krajinami Andského spoločenstva, Strednej Ameriky a Mercosuru.

Afrika

SR bude pokračovať v angažovaní sa na africkom kontinente prostredníctvom bilaterálnych projektov oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA – Sudán, Keňa, Mozambik).

V rámci zasadnutí pracovných skupín Rady sa očakáva pokračovanie zasadnutí ad hoc

pracovnej skupiny pre prípravu summitu EÚ-Afrika so zameraním na implementáciu a monitorovanie záväzkov prijatých na summite v decembri 2007. Rovnako tak boli avizované úvahy o pretransformovaní uvedenej pracovnej skupiny na skupinu so širším africkým záberom so zameraním na prierezové problematiky a témy.

2.5. Rozširovanie EÚ a európska susedská politika. Východná politika EÚ

SR bude naďalej podporovať rozširovanie EÚ, pričom sa bude zasaďovať o to, aby hlavným faktorom integračného tempa jednotlivých kandidátov bolo plnenie príslušných predvstupových kritérií. Tempo predvstupových rokovaní Chorvátska a Turecka bude závisieť od prijímania jednotlivých reformných krokov kandidátmi, ktoré sú potrebné na pokrok v jednotlivých rokovacích kapitolách. SR bude naďalej podporovať európsku perspektívu západného Balkánu a napomáhať prijímaniu potrebných reforiem v jednotlivých krajinách, v súlade s podmienkami Stabilizačného a asociačného procesu, ktorý ostáva základným rámcom pre ich približovanie k EÚ.

V priebehu roka 2008 považujeme za realistické podpísanie Stabilizačnej a asociačnej dohody (SAA) so Srbskom a s Bosnou a Hercegovinou, za predpokladu splnenia stanovených podmienok. Podpis SAA so Srbskom a s Bosnou a Hercegovinou bude predstavovať uzavretie jednej etapy Stabilizačného a asociačného procesu krajín západného Balkánu a otvorí priestor pre ďalší pokrok v procese približovania sa krajín západného Balkánu k EÚ. SR bude tiež klásť dôraz na zviditeľňovanie tejto perspektívy krajín ZB podporou pre implementáciu Solúnskej agendy vrátane otvorenia dialógu s krajinami západného Balkánu o podmienkach liberalizácie vízového režimu.

Vo vzťahu k východným susedom má SR záujem o pokračovanie spolupráce s krajinami ENP a s Ruskom ako strategickým partnerom EÚ. Dôležitou úlohou ostáva naďalej rozvíjať dialóg s Ukrajinou ako najväčšou krajinou v rámci ENP. V tejto súvislosti patrí medzi priority napredovanie v rokovaní o novej posilnenej dohode s Ukrajinou a následne jej skorá ratifikácia. Uvedená dohoda je vzorom pre ostatné ENP krajiny v prípade, že tieto naplnia a implementujú záväzky zakotvené v akčných plánoch. SR má záujem podeliť sa s krajinami v rámci ENP o svoje skúsenosti z reformného a transformačného procesu. Zároveň bude podporovať diskusiu o budúcnosti vzťahov únie s Moldavskom. Úsilie o priblíženie Bieloruska k európskym hodnotám bude rovnako patriť medzi priority SR v roku 2008.

2.6. Sektorálne ciele. Lisabonská stratégia

Zameranie zahraničnej politiky SR na rok 2008 v oblasti sektorálnych politík vychádza z Legislatívneho a pracovného programu Európskej komisie na rok 2008 a z programov nadchádzajúcich predsedníctiev EÚ – slovinského a francúzskeho. SR sa prioritne sústreďí na vybrané horizontálne aktivity, ktoré majú výraznejší zahraničnopolitický rozmer.

Vstup SR do eurozóny

Príprava na vstup SR do eurozóny zostáva v roku 2008 najvýznamnejšou prioritou vlády SR, preto budeme naďalej venovať osobitnú pozornosť úlohám týkajúcim sa zavedenia eura na Slovensku.

Lisabonská stratégia

V súlade s cieľmi a zámermi stratégie chce SR naďalej aktívne participovať na krokoch zameraných:

- budovanie vedomostnej spoločnosti
- na zvyšovanie konkurencieschopnosti a zamestnanosti;
- na podporu a rozvoj malých a stredných podnikov;

- na podporu vedy a výskumu a aplikácie ich poznatkov v praxi;
- na skvalitňovanie vnútorného trhu EÚ formou postupného odstraňovania existujúcich bariér;
- na skvalitnenie legislatívneho procesu a odstraňovanie „nadbytočnej“ európskej legislatívy (proces tzv. better regulation).

Voľný pohyb pracovníkov

SR bude naďalej pokračovať v intenzívnom diplomatickom úsilí zameranom na zrušenie všetkých prechodných opatrení na voľný pohyb pracovných síl, uplatňovaných zostávajúcimi členskými štátmi EÚ (Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Nemecko, Rakúsko) a zrovnoprávenie našich občanov na európskom trhu práce.

Reforma rozpočtu

SR sa bude aktívne podieľať na plánovaných rokovaníach o reforme finančného rámca EÚ (vrátane revízie Spoločnej poľnohospodárskej politiky) a bude dôsledne presadzovať svoje národné záujmy v tejto oblasti.

Energetická bezpečnosť EÚ

Téma energetickej bezpečnosti predstavuje jednu z kľúčových politicko-bezpečnostných otázok. SR bude aj podporovať aktivity smerujúce k vytvoreniu spoločnej energetickej politiky EÚ. Spoločná energetická politika by mala byť nástrojom, ktorý bude efektívne reagovať na tri hlavné výzvy: obmedzenie vonkajšej závislosti od energonosičov, podpora rastu a zamestnanosti a boj s klimatickými zmenami.

2.7. Koordinácia záležitostí EÚ v SR. Využívanie fondov EÚ v SR

Vláda SR priebežne vyhodnocuje fungovanie systému koordinácie činností ústredných orgánov štátnej správy pri výkone európskych záležitostí v SR a identifikuje možnosti jeho zlepšenia. V nasledujúcom období bude kladený dôraz najmä na komunikáciu a spoluprácu vlády SR a MZV SR a Výborom NR SR pre európske záležitosti, ako aj na prácu mechanizmov na vládnej a ďalších úrovniach (Ministerská rada vlády pre záležitosti EÚ, komisie pre záležitosti EÚ).

Vyhodnotenie sa bude týkať aj práce rezortných koordinačných skupín, nevynímajúc aspekt zapojenia neštátnych aktérov a občanov SR. Cieľom SR v roku 2008 je ďalšie zefektívňovanie činnosti ústredných orgánov štátnej správy vo všetkých konzultačných a rozhodovacích procesoch v jednotlivých orgánoch EÚ. Prioritnú pozornosť budeme venovať úlohám, ktoré sa týkajú úrovne jednotlivých formácií Rady EÚ (ministerských rád), výborov stálych predstaviteľov (Coreper 2 a Coreper 1) a pracovných skupín Rady EÚ. Do plnenia týchto úloh sú zapojené všetky rezorty SR. Úlohou MZV SR je aj naďalej prostredníctvom existujúceho mechanizmu – Komisie pre záležitosti EÚ – zabezpečovať efektívnu medzirezortnú koordináciu v procese prípravy legislatívnych noriem a ďalších rozhodnutí EÚ. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné naďalej venovať náležitú pozornosť kvalitnej príprave inštrukcií pre stálych predstaviteľov SR v Coreper 2 a Coreper 1.

V nadväznosti na prijatie Lisabonskej zmluvy SR rozpracuje opatrenia, ktoré budú reflektovať zmeny vyplývajúce z nového inštitucionálneho rámca, aby bol efektívnym spôsobom zabezpečený zodpovedajúci podiel našej krajiny na rozhodovacích procesoch v EÚ. V tomto smere budeme venovať pozornosť najmä inštitucionálnej oblasti a mechanizmu tvorby stanovísk k návrhom právnych aktov prijímaných v rámci EÚ v podmienkach SR.

Využívanie fondov EÚ v SR

K 1. januáru 2007 vstúpila EÚ do realizácie programového obdobia 2007 – 2013, v ktorom má Slovenská republika možnosť čerpať niekoľkonásobne vyšší objem finančných prostriedkov na realizáciu európskej štrukturálnej a kohéznej politiky, ako v uplynulom období. Hlavným nástrojom na naplnenie tohto cieľa je strategický dokument – Národný strategický referenčný rámec na roky 2007 – 2013 a 11 zvolených operačných programov. Ministerstvo hospodárstva SR v rámci operačného programu „Konkurencieschopnosť a hospodársky rast na roky 2007 - 2013“ bude smerovať financovanie najmä do zavádzania: inovácií v podnikoch, spoločných služieb pre podnikateľov, progresívnych technológií v energetike a nových aktivít v oblasti ďalšieho rozvoja cestovného ruchu.

Slovensko bude aktívne využívať okrem štrukturálnych a kohézneho fondu EÚ aj Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka v súlade s dokumentmi - Národný strategický plán rozvoja vidieka na roky 2007-2013 a Národný strategický plán rybného hospodárstva na roky 2007-2013. Rozpočtované príjmy z EÚ na rok 2008 tvoria celkovo viac ako 39 mld. Sk.

3. Bezpečnostná politika SR

3.1. Organizácia Severoatlantickej zmluvy a transatlantické partnerstvo

Prioritami SR v rámci NATO budú v roku 2008 podpora transformačného procesu, potenciálne rozšírenie NATO, posilňovanie transatlantickej väzby (vrátane dialógu a spolupráce medzi NATO a EÚ) a účasť na operáciách a misiách pod vedením NATO. Činnosť SR na pôde NATO bude zároveň rešpektovať skutočnosť, že geografickými prioritami zahraničnej politiky SR zostávajú v roku 2008 aj naďalej **Ukrajina a západný Balkán**. Trvalú pozornosť budeme venovať aj rozvoju vzťahov medzi NATO a Ruskom vrátane ich jednotlivých aspektov. V zmysle príslušných koncepčných vnútroštátnych dokumentov bude SR na pôde Aliancie naďalej pôsobiť transparentne a predvídateľne, zároveň popri tom využívajúc členstvo v NATO na presadzovanie svojich zahraničnopolitických záujmov.

3.1.1. Politické aspekty členstva SR v NATO

Prebiehajúca transformácia NATO preň predstavuje primárnu výzvu. Jej cieľom je zabezpečiť, aby Severoatlantická aliancia bola aj naďalej schopná čo najefektívnejšie reagovať na súčasné i vznikajúce bezpečnostné hrozby, ktoré sú neraz asymetrickej povahy. Transformácia NATO v sebe zahŕňa viacero aspektov politického (o. i. rozširovanie a rozvíjanie vzťahov s partnerskými a ostatnými krajinami) i obranno-vojenského charakteru, ktorým sa bude venovať summit v Bukurešti. Rok 2008 bude v podmienkach NATO venovaný príprave na summit v Bukurešti (2. - 4. apríla) a následne implementácii jeho záverov, ktorá s najväčšou pravdepodobnosťou v závere roka plynulo prejde do prípravy na ďalší (jubilejný) summit, s ktorého konaním sa predbežne počíta na jar 2009.

Slovensko bude pokračovať v principiálnej podpore politiky „otvorených dverí“ NATO a v jej rámci bude naďalej pomáhať trom krajinám plniacim akčný plán členstva (Albánsko, Chorvátsko, Macedónsko) kvalifikovať sa, v závislosti od dosiahnutého stupňa ich prípravy, na získanie pozvania k vstupu do Aliancie na summite v Bukurešti, resp. na neskoršie členstvo. So zreteľom na vnútorný a vonkajší kontext bude musieť rozhodnúť o národnej podpore kandidatúram jednotlivých krajín plniacich akčný plán členstva, ako aj ambíciám ostatných partnerských krajín usilujúcich o zvýšenie úrovne ich euroatlantickej integrácie.

SR bude podporovať všestranné prehlbovanie spolupráce Bosny a Hercegoviny, Čiernej Hory a Srbska s NATO v rámci programu Partnerstvo za mier (PzM) so zreteľom na úroveň ich vlastných ambícií. SR bude podporovať prijatie konkrétneho pozitívneho výstupu v tomto smere na summite v Bukurešti.

SR ako členská krajina EÚ a NATO bude presadzovať čo najintenzívnejšiu spoluprácu týchto integračných zoskupení na politickej úrovni aj v praktickej rovine, predovšetkým v oblasti ich spoločného operačného pôsobenia v rámci operácií v Kosove a Afganistane, ako aj v oblasti spôsobilostí pri zachovaní zásady komplementárneho budovania kapacít EÚ a NATO.

V závislosti od stanovených priorít novej ukrajinskej vlády vo vzťahu k NATO bude SR podporovať ďalšie prehĺbovanie vzťahov NATO – Ukrajina, resp. zvýšenie súčasnej úrovne partnerstva. Bude podporovať udržanie intenzívneho tempa praktickej spolupráce medzi NATO a Ukrajinou s plným využitím všetkých existujúcich nástrojov a formátov. Cieľom je napomôcť uskutočňovaniu potrebných reforiem s dôrazom na transformáciu obranného a bezpečnostného sektora vrátane zvládnutia jej následkov. SR využije pôsobenie ZÚ Kyjev vo funkcii kontaktného veľvyslanectva NATO na pokračovanie v aktivitách zameraných na zvýšenie informovanosti ukrajinskej spoločnosti o činnosti NATO s využitím slovenskej expertízy vrátane skúseností MVO, využívajúc pre tento cieľ aj nástroje vojenskej pomoci.

SR sa bude aj naďalej aktívne podieľať na formovaní politiky Severoatlantickej aliancie v regióne západného Balkánu. Z bezpečnostného hľadiska bude pozorne monitorovať vývoj situácie najmä s ohľadom na očakávané riešenie statusu Kosova, kde jednotky NATO pôsobiace v operácii KFOR zaisťujú bezpečnosť a prispeje do diskusie v prípade modifikácie medzinárodnej prítomnosti v Kosove.

V rámci vzťahov NATO – Rusko bude SR podporovať skutočný politický dialóg so zámerom zintenzívniť politickú diskusiu o bezpečnostných hrozbách a rozvíjať praktickú vojenskú spoluprácu v oblastiach spoločného záujmu. Osobitnú pozornosť bude potrebné venovať otázkam spolupráce v oblasti nešírenia a kontroly zbraní. SR v tejto súvislosti podporí posilnenie príslušného vnútroaliančného dialógu spojencov.

SR bude v rámci NATO prispievať k hľadaniu odpovedí na ďalšie aktuálne bezpečnostné výzvy a cesty k následnému zlepšeniu aliančných kapacít (obrana proti balistickým raketám, obrana proti kybernetickým hrozbám, energetická bezpečnosť; diskusia o aplikovaní komplexného prístupu k riešeniu krízových situácií, osobitne v spolupráci s OSN a EÚ). Zároveň bude SR na pôde NATO presadzovať pokračovanie diskusií zameraných na podporu medzinárodného systému nešírenia a kontroly zbraní, so zameraním na konkrétne kroky a opatrenia, pričom sa bude usilovať o využitie poznatkov a skúseností získaných počas predsedníctva vo výbore Bezpečnostnej rady zriadenom rezolúciou BR OSN 1540(2004).

SR bude pokračovať v realizácii aktivít v oblasti verejnej diplomacie s cieľom prehĺbovania informovanosti slovenskej verejnosti o Severoatlantickej aliancii a jej praktických aktivitách vrátane operácií a misií vojenského krízového manažmentu.

3.1.2. Krízový manažment a operácie pod vedením NATO

Konkrétnym príspevkom SR k posilňovaniu mieru a stability a predchádzaniu možným konfliktom a krízam a zároveň naplňaním jej spojeneckých záväzkov bude pôsobenie v operáciách a misiách pod vedením NATO. V tejto súvislosti bude SR priebežne vyhodnocovať a podľa potreby aktualizovať rozsah a formy vojenskej aj nevojenskej účasti v uvedených operáciách a misiách. Pri plnení úloh zahraničnej politiky SR vo vzťahu k NATO bude preto naďalej plniť významnú úlohu Ministerstvo obrany SR vrátane formou účasti príslušníkov Ozbrojených síl SR v medzinárodnom krízovom manažmente.

Operácia Medzinárodných bezpečnostných a asistenčných síl (ISAF) v Afganistane je operačnou prioritou NATO z politického i bezpečnostného hľadiska. Pri riešení situácie v Afganistane Aliancia smeruje k širšiemu poňatiu krízového manažmentu zameraného na komplexný prístup všetkých aktérov medzinárodného spoločenstva. V súlade s týmto konceptom bude pôsobiť aj SR, ktorá zabezpečí primerané zastúpenie svojich ozbrojených síl

v operácii ISAF a posúdi aj možnosti nevojenského príspevku k stabilizácii a rozvoju krajiny. SR bude zároveň poskytovať ďalšiu vojenskú pomoc vláde Afganistanu v podobe donácií výzbroje a výstroje.

S cieľom udržať stabilitu a bezpečnosť v oblasti západného Balkánu budeme naďalej poskytovať vojenské i nevojenské kapacity pre potreby medzinárodného krízového manažmentu v tejto oblasti.

SR sa bude aktívne zapájať do skvalitňovania procesov obranného plánovania NATO, harmonizácie plánovania síl a operačného plánovania, tvorbe politiky zdrojov a bude aktívne prispievať do diskusií k pokračujúcim a novým iniciatívam zameraným na zvyšovanie vojenských spôsobilostí.

Osobitnú pozornosť budeme venovať implementácii národných záväzkov a viacnárodných programov na zvyšovanie nasaditeľnosti a udržateľnosti síl NATO

SR sa bude naďalej aktívne podieľať na budovaní kapacít a spôsobilostí Aliancie v oblasti obrany proti terorizmu, ako vedúca krajina NATO pre oblasť likvidácie nevybuchnutej munície (EOD) by v r. 2008 mala dosiahnuť počiatočnú operačnú spôsobilosť tzv. centra výnimočnosti pre túto oblasť.

3.2. Európska bezpečnostná a obranná politika

3.2.1. Účasť na rozvoji EBOP, spolupráca EÚ-NATO

SR sa v roku 2008 bude naďalej podieľať na príprave a realizácii Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a v rámci nej na budovaní spoločnej Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky v záujme posilnenia postavenia EÚ ako globálneho hráča. V súlade so svojím trvalým záujmom bude SR podporovať rozvoj kľúčových iniciatív EBOP a podieľať sa na civilnom a vojenskom krízovom manažmente EÚ. V tomto smere sa bude SR usilovať o vysielanie civilného a vojenského personálu do misií a operácií krízového manažmentu, do tímov európskych osobitných predstaviteľov, ako aj do orgánov Rady EÚ, ktoré profilujú a vykonávajú politiku EÚ v tejto oblasti.

V rámci EBOP bude SR dotvárať svoj jasný profil, v ktorom dominuje záujem o stabilitu západného Balkánu a východnej Európy. V týchto regiónoch bude SR takisto presadzovať a podporovať uskutočňovanie programov a projektov EÚ určených na podporu reformy bezpečnostného sektora (SSR).

SR sa aj v r. 2008 bude zasadzovať za vyváženejšiu spoluprácu EÚ a NATO v oblastiach spoločného záujmu a za skvalitnenie dialógu medzi oboma organizáciami. SR bude naďalej zdôrazňovať dobrú praktickú spoluprácu obidvoch organizácií, ktorá by sa mala preniesť aj na vyššiu, strategickú úroveň. V tomto smere bude SR podporovať pragmatický prístup pri spolupráci a komunikácii medzi EÚ a NATO.

3.2.2. Krízový manažment a operácie pod vedením EÚ

Prioritou v oblasti vojenského krízového manažmentu zostáva región západného Balkánu. V súvislosti s rozhodovaním o budúcnosti operácie EUFOR-ALTHEA v Bosne a Hercegovine SR bude naďalej podporovať jej zotrvanie v teritóriu dovtedy, kým si to bude situácia vyžadovať. Zároveň bude presadzovať zachovanie podpory EÚ pri reforme bezpečnostného sektora BaH aj po prípadnom ukončení operácie. Novou výzvou pre SR je zvyšujúca sa angažovanosť EÚ v regiónoch, kde SR nemá priame bezpečnostné záujmy - najmä Afrika a Juhovýchodná Ázia. Keďže si Slovensko uvedomuje nepriamy bezpečnostný význam týchto oblastí a s ohľadom na princíp solidarity a zdieľanej bezpečnosti v rámci EÚ, SR bude v r.2008 prispievať do misií EÚ vo vzdialenejších oblastiach sveta na základe pragmatického a konštruktívneho postoja. V tomto smere bude SR brať ohľad na dôležité skúsenosti, ktoré môže SR získať svojou priamou personálnou angažovanosťou pre budúce účinkovanie v rámci EBOP, a ktoré sú dôležité pre komplexný prehľad konkrétnej realizácie

vonkajších politik EÚ. Slovensko sa bude zúčastňovať na formovaní bojových skupín: s Českou republikou, a Poľskom, Nemeckom, Litvou a Lotyšskom. Naďalej bude posudzovaný a rozpracovaný projekt prípadnej bojovej skupiny krajín V4 s prípadnou účasťou Ukrajiny.

V oblasti civilného krízového manažmentu EÚ je pre SR v r.2008 prioritou účasť v pripravovanej civilnej misii EBOP v Kosove, ktorá by sa mala zamerať predovšetkým na oblasť polície a právneho štátu, pričom pôjde o najrobustnejšiu misiu civilného krízového manažmentu v histórii EÚ. V rámci už prebiehajúcich misií civilného krízového manažmentu EÚ predpokladá SR zotrvanie v misiách EUPM v Bosne a Hercegovine, a EU BAM na hranici Moldavska a Ukrajiny.

Z koncepčného hľadiska bude cieľom SR napĺňanie záväzkov prijatých na ministerskej Konferencii k zlepšeniu spôsobilostí civilného krízového manažmentu EÚ v novembri 2007. Spoločné úsilie bude zamerané na implementáciu nového Civilného hlavného cieľa 2010 (CHG 2010), konkrétne na zlepšenie kvality civilných spôsobilostí EBOP vrátane dostupnosti personálu, výcviku, civilno-vojenskej spolupráce, koherencie a synergie pôsobenia jednotlivých nástrojov EÚ, spôsobilosti plánovania a vedenia civilných operácií, využitia získaných skúseností, procedúr obstarávania, logistiky a financovania misií. V tejto oblasti bude prioritou SR vytváranie predpokladov pre pôsobenie a posilňovanie národných kapacít v oblasti polície, právneho štátu, civilnej správy a civilnej ochrany, ako aj monitorovacích a podporných kapacít pre tímy osobitných vyslancov EÚ (EUSR), tímy rýchleho nasadenia (CRT - Crises Response Teams), a štruktúry v rámci Sekretariátu Rady EÚ. SR bude využívať výcvikové programy a semináre na prípravu svojho personálu.

3.3. Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe

Priority SR v OBSE

Prioritou pre SR ostáva **Ľudskoprávna dimenzia** OBSE, osobitne - volebný monitoring, boj proti všetkým formám netolerancie a proti obchodovaniu s ľuďmi. Kľúčovým podujatím v tejto dimenzii bude pravidelná schôdzka OBSE k ľudským právam vo Varšave. SR bude pozorne sledovať pravidelné správy o slobode médií, tolerancii a nediskriminácii a v prípade potreby, resp. zmienky o situácii v SR bude intenzívne komunikovať s relevantnými inštitúciami OBSE.

V **politicko-vojenskej dimenzii** ostáva hlavnou témou budúcnosť ZoKOS. Suspendovanie plnenia zmluvy zo strany RF je vážnym ohrozením kľúčového prvku bezpečnostnej architektúry v Európe. SR sa bude naďalej zasaďovať o zachovanie režimu ZoKOS, resp. o hľadanie riešenia, ktoré by bolo adekvátnou náhradou k ZoKOS. SR bude podporovať v rámci OBSE aktivity, ktoré majú priamy dosah aj na situáciu na Slovensku – boj proti terorizmu a ochrana hraníc. MZV SR bude naďalej úzko spolupracovať s MO SR a ostatnými relevantnými orgánmi štátnej správy a dôsledne si plniť svoje politické a právne záväzky vyplývajúce z vojensko-politických dokumentov OBSE.

V **ekonomicko-environmentálnej dimenzii** sa bude SR zasaďovať o intenzívnejšiu diskusiu o energetickej bezpečnosti na pôde OBSE.

V súvislosti s konkrétnymi regionálnymi aktivitami OBSE bude SR:

- podporovať všetky kroky smerujúce k ukončeniu ruskej vojenskej prítomnosti na území **Gruzínska a Moldavska**,
- presadzovať posilnenie misie OBSE v **Kosove** a vyriešenie otázky jej mandátu bez ohľadu na to, ako sa bude vyvíjať statusový proces,
- pokračovať v snahe o ukončenie pôsobenia misie OBSE v **Chorvátsku** (resp. o jej efektívnu transformáciu), k čomu využije aj svoj post spravodajcu EÚ pre Chorvátsko,
- podporovať angažovanie OBSE pri ochrane hraníc s **Afganistanom** ako oblasti, ktorá priamo ovplyvňuje bezpečnostnú situáciu v Európe,

Intenzívnejšia **spolupráca OBSE s Radou Európy** je jednou z priorit slovenského predsedníctva v Rade Európy. SR bude presadzovať užšiu spoluprácu oboch organizácií s dôrazom na 4 oblasti dohodnuté v memorande o porozumení. V tejto súvislosti sa pripravuje aj vystúpenie ministra zahraničných vecí SR ako predsedajúceho Výboru ministrov Rady Európy na Stálej rade OBSE.

SR využije fórum 56 účastníckych štátov OBSE na presadzovanie zahraničnopolitických priorít najmä vo vzťahu ku krajinám Západného Balkánu, Strednej Ázie a južného Kaukazu, ako aj na **posilnenie bilaterálnych vzťahov s tými účastníckymi štátmi, v ktorých SR nemá diplomatické zastúpenie.**

SR sa bude naďalej snažiť o **presadenie väčšieho počtu svojich kvalifikovaných odborníkov do štruktúr OBSE** v rôznych regiónoch Európy, na južnom Kaukaze a v Strednej Ázii. Naďalej sa bude zúčastňovať na pozorovateľských misiách OBSE monitorujúcich prípravu a priebeh volebných procesov v účastníckych štátoch OBSE.

3.4. Boj proti terorizmu a šíreniu zbraní hromadného ničenia

Boj proti terorizmu

V rámci EÚ bude SR bude naďalej podporovať aktivity a stanoviská EÚ v oblasti boja proti terorizmu, ako aj priority nového protiteroristického koordinátora EÚ, ktorý pokladá za dôležité zlepšenie vzťahov, spolupráce a výmeny informácií s Európskym parlamentom a posilnenie dôležitosti spolupráce s USA najmä vo vízovej otázke a pri ochrane informácií.

V rámci OSN sa SR bude ako kosponzor aktívne zúčastňovať na podujatiach švajčiarskeho projektu na podporu realizácie Globálnej stratégie boja proti terorizmu, čím si zachová aktívny prístup aj po ukončení svojho pôsobenia v BR. Uvažuje sa o organizácii seminára k plneniu globálnej stratégie.

MZV bude politicky koordinovať aktivity SR v rámci Globálnej iniciatívy pre boj proti jadrovému terorizmu.

SR je zmluvnou stranou všetkých 13 univerzálnych dohôv v oblasti boja proti terorizmu. V roku 2008 bude MZV SR naďalej aktívne participovať na normotvorných aktivitách, ktoré smerujú k dojednaniu uceleného dohovoru OSN o terorizme.

Kontrola zbrojenia a nešírenie ZHN

Zahraničnú politiku v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia, nešírenia zbraní hromadného ničenia a tiež kontroly exportu bude SR aj naďalej realizovať predovšetkým prostredníctvom hlavných multilaterálnych fór, ako sú OSN a relevantné štruktúry jej systému a tiež cez samostatné rokovacie fóra a implementačné orgány odzbrojovacích zmlúv (NPT, BWC, CWC, CTBT, CCW a Ottawský dohovor), vrátane multilaterálnych režimov kontroly exportu (NSG, AG, WA, ZC), ktorých je SR zmluvnou stranou, členským alebo účastníckym štátom (*plné znenie skratiek pozri nižšie v texte*).

Súčasne, okrem rámca OSN a príslušných multilaterálnych nástrojov a štruktúr, bude dôležité východisko pre aktivity SR v r. 2008 predstavovať užší rámec EÚ. Otázky odzbrojenia, kontroly zbrojenia a hlavne zabráňovania šíreniu ZHN predstavujú jednu z priorit spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky únie. Konkrétnym vyjadrením tejto priority je aj prijatie Stratégie EÚ proti šíreniu ZHN a ich nosičov (2003) a Akčného plánu na jej presadzovanie. SR bude prostredníctvom príslušných štruktúr EÚ aktívne pôsobiť v záujme napĺňania cieľov stanovených v dokumentoch.

SR bude tiež naďalej prispievať k diskusii NATO v oblasti nešírenia ZHN a s partnerskými krajinami skúmať možnosti, ako môže aliancia ďalej posilňovať svoju úlohu v tejto oblasti a svojimi kapacitami prispieť k podpore relevantných procesov.

V rámci práce Konferencie o odzbrojení sa bude SR usilovať dosiahnuť prelom v

príprave začatia rokovaní o prioritnej otázke Zmluvy o zákaze výroby štiepných materiálov (FMCT). Vo vzťahu k Organizácii pre zákaz chemických zbraní (OPCW) budeme presadzovať kandidatúru SR na predsedníctvo Výkonnej rady organizácie v r. 2008 - 2009, ktorá bola v rámci regionálnej skupiny predložená už v r. 2007. SR sa bude v roku 2008 usilovať byť aktívnou súčasťou pokračujúcich procesov v rámci Dohovoru o určitých druhoch konvenčných zbraní (CCW) s cieľom ovplyvniť formovanie nových noriem medzinárodného humanitárneho práva v súlade s národnými záujmami SR. Pri rokovaníach sa SR bude riadiť princípom hľadania rovnováhy medzi legitímnymi obrannými záujmami a humanitárnou stránkou používania kazetovej munície. Zmluva o obchode so zbraňami (Arms Trade Treaty - ATT) bude v r. 2008 predstavovať jednu z priorit zahraničnej politiky SR (a tiež EÚ) v oblasti kontroly konvenčných zbraní. ATT bude globálny medzinárodnoprávne záväzný nástroj, ktorý stanoví základné pravidlá pre obchodovanie s konvenčnými zbraňami. V agende kontrolných režimov exportu bude dôležitou úlohou presadzovanie členstva SR v MTCR - Režime pre kontrolu raketových technológií, ktorý je posledným z existujúcich piatich multilaterálnych režimov kontroly exportu, v ktorom SR nie je členom.“

4. Multilaterálna politika SR

4.1. Organizácia Spojených národov (OSN)

OSN zostáva pre SR kľúčovým multilaterálnym fórom. Predstavuje jediné globálne fórum umožňujúce diskusiu a riešenie naliehavých otázok týkajúcich sa celého ľudstva a presahujúcich možnosti jednotlivých štátov, resp. regiónov. Efektívny multilateralizmus, presadzovaný prostredníctvom aktívneho pôsobenia v celom systéme medzinárodných organizácií, je ústredným elementom slovenskej zahraničnej politiky, ako aj politiky vonkajších vzťahov EÚ. Úzkou koordináciou s členskými krajinami EÚ na pôde OSN chce SR posilniť svoju váhu na medzinárodnej scéne a synergicky dopĺňať dôveryhodnosť svojho pôsobenia na multilaterálnej úrovni. Jednou z dôležitých úloh bude zužitkovanie potenciálu získaného pôsobením SR vo funkcii nestáleho člena BR OSN v rokoch 2006-2007.

V rámci systému OSN, najmä 6. (právneho) výboru VZ OSN a odborných organizácií, ako aj Rady Európy a ďalších regionálnych organizácií, bude SR venovať pozornosť pokračujúcej kodifikácii medzinárodného práva a jeho progresívnemu rozvoju. Slovensko sa zameria na oblasť zodpovednosti medzinárodných organizácií, ochrany ľudských práv a podporu efektívneho multilateralizmu a predovšetkým na právne aspekty boja proti terorizmu a organizovanému zločinu. Zvýšená pozornosť bude venovať aj právnym aspektom reformy OSN a Bezpečnostnej rady, humanitárnej pomoci, kolektívnej bezpečnosti, dodržiavaniu práva.

SR bude podnikat' kroky zamerané na všeobecnú podporu spravodlivosti a vlády medzinárodného práva v medzinárodných vzťahoch vrátane podpory medzinárodného humanitárneho práva. Bude podporovať implementáciu rozhodnutí Medzinárodného súdneho dvora a s náležitou pozornosťou sledovať jeho rozhodovaciu činnosť. Slovenská republika ako zmluvná strana Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu bude klásť dôraz na jeho aplikáciu a úplnú implementáciu a bude podporovať činnosť súdu v procese nastoľovania medzinárodného mieru a bezpečnosti, ako aj ukončovaciu stratégiu ad hoc trestných tribunálov BR OSN (Medzinárodný trestný tribunál pre bývalú Juhosláviu a pre Rwandu). V r. 2008 sa predpokladá uzavretie Dohody medzi vládou SR a Organizáciou Spojených národov o výkone trestov uložených ICTY.

Reforma bezpečnostného sektora

Problematika reformy bezpečnostného sektora (*Security Sector Reform - SSR*) bude

hrať osobitnú úlohu na multilaterálnej pôde aj po ukončení nestáleho členstva SR v BR OSN. Bola témou, ktorej presadzovanie bolo hlavným príspevkom SR počas jej pôsobenia na pôde BR OSN. Ťažiskom činnosti MZV SR v roku 2008 bude premietnutie úspešnej tematickej diskusie o reforme bezpečnostného sektora v BR OSN počas predsedníctva SR vo februári 2007 do činnosti VZ OSN, resp. presadzovanie tejto problematiky aj v rámci iných relevantných organizácií, programov a fondov systému OSN vzhľadom na značne široký záber konceptu SSR. Problematika SSR ponúka SR príležitosť profilovať sa v tejto oblasti na pôde OSN a nadviazať tým na úspešné pôsobenie v BR OSN.

Pre SR bude SSR nosnou témou nielen na pôde VZ OSN, ale aj v rámci rozbehnutých alebo potenciálnych kandidatúr SR do relevantných orgánov (Rada pre ľudské práva, ECOSOC, Výkonná Rada UNDP/UNFPA, PBC). SSR môže tiež byť vhodným projektom spolupráce s africkými štátmi, ale aj profilovou témou na pôde EÚ či NATO.

4.1.1. Reforma OSN a jej hlavných orgánov

V roku 2008 bude pokračovať zložitý reformný proces implementácie záverov Svetového summitu 2005, tzv. záverečného dokumentu (ZD), ku ktorému sa SR v plnej miere prihlásila, ako aj reformných a reštrukturalizačných krokov nového generálneho tajomníka OSN.

Pre SR je prioritou reforma manažmentu a sekretariátu OSN vrátane revízie mandátov, reforma BR OSN a VZ OSN, napĺňanie Globálnej stratégie boja proti terorizmu.

V oblasti reformy manažmentu je hlavným cieľom modernizácia Sekretariátu OSN. Na jar 2008 je plánovaná neformálna plenárna schôdza VZ OSN v oblasti reformy manažmentu s cieľom vyhodnotiť, čo je ešte potrebné realizovať v zmysle Záverečného dokumentu z r. 2005. SR bude v rámci tejto diskusie aktívne prezentovať vlastné pohľady na túto oblasť.

Z administratívneho a rozpočtového hľadiska OSN bude rok 2008 rozhodujúcim v oblasti pokračovania reforiem vedúcich k zefektívneniu fungovania organizácie. Kľúčovou témou bude prehodnotenie celkovej komplexnej metodológie stanovovania príspevkov do rozpočtu OSN. Táto otázka bude prioritnou aj pre EÚ, ktorá sa na financovaní OSN spoločne podieľa 37 percentami.

4.1.2. Účasť SR v mierových misiách OSN

Na základe Programového vyhlásenia vlády a schváleného materiálu „Vyhodnotenie pôsobenia Ozbrojených síl Slovenskej republiky (OS SR) v operáciách medzinárodného krízového manažmentu za rok 2006 s návrhom predpokladanej účasti v rokoch 2007-2008“ Ministerstvo obrany SR na základe analýzy doterajšieho pôsobenia OS SR v operáciách medzinárodného krízového manažmentu posúdilo možnosť zredukovania počtu operácií na podporu mieru pod vedením EÚ, NATO, OBSE a OSN, ako aj účasť OS SR v ad hoc koalíciách s cieľovým stavom zapájať sa prioritne do 2 až 3 operácií medzinárodného krízového manažmentu, čo v podmienkach pôsobnosti OSN bude znamenať pokračovanie prítomnosti slovenského kontingentu na Cypre v misii UNFICYP a v pozorovateľských misiách (UNTSO) so zohľadnením možností ozbrojených síl a ďalších požiadaviek medzinárodných organizácií.

Ukončiť pôsobenie v misii UNDOF sa navrhuje v rámci pravidelnej rotácie, ktorá je plánovaná v júni 2008. Na základe prebiehajúcich bilaterálnych rokovaní by príslušníci OS SR mali v tejto misii nahradiť príslušníci Chorvátska.

Navrhované odporúčania pre ďalšie pôsobenie OS SR v operáciách medzinárodného krízového manažmentu sú zamerané predovšetkým na posilňovanie účasti v operáciách, ktoré sú z hľadiska zahraničnopolitickej orientácie SR prioritnými. V ďalšom období bude SR poskytovať príspevky, ktoré budú napomáhať rozvoju spôsobilostí ozbrojených síl v súlade

s prijatými cieľmi, ako aj záväzkami SR vyplývajúcimi z členstva v medzinárodných organizáciách. Personálne zdroje uvoľnené z misie UNDOF budú využité na navýšenie počtu príslušníkov OS SR v operáciách ISAF a KFOR.

4.1.3. Organizácie v pôsobnosti OSN

Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (MAAE)

Vo vzťahu k jadrovému programu Iránu bude SR dávať dôraz na dôkladné monitorovanie plnenia akčného plánu Iránom, ktorého úplne naplnenie je jedným z kľúčových faktorov v rámci riešenia iránskej otázky. Vo vzťahu k jadrovému programu KĽDR bude SR naďalej sledovať a vyhodnocovať reálne možnosti podpory a účasti EÚ na financovaní implementácie schváleného mandátu agentúry a zabezpečení inšpekcií MAAE v KĽDR.

V kontexte ďalších aktivít MAAE bude pre SR jednou z kľúčových oblastí snaha o vytváranie medzinárodných centier pre zabezpečenie dodávok jadrového paliva. SR bude sledovať ďalší vývoj v tejto otázke a podľa potreby a možnosti sa bude podieľať na vývoji tejto iniciatívy.

Program OSN pre rozvoj (UNDP)

Záujmom SR je, aby UNDP zachovalo sídlo svojho regionálneho centra v Bratislave a dosiahnuť tým aj dostredivý efekt príchodu niektorých ďalších fondov a programov OSN (aktuálne zvažuje možnosť presunu do Bratislavy Fond OSN pre populáciu - UNFPA). Takýto vývoj je však podmienený zabezpečením adekvátneho rozšírenia súčasných priestorov regionálneho centra UNDP, resp. poskytnutím nových priestorov s vyhovujúcou kapacitou a technickým zabezpečením. V priebehu roka 2008 bude potrebné, aby MZV SR v spolupráci so Správou služieb diplomatickému zboru, a. s. vyvinulo príslušné úsilie a prijalo adekvátne opatrenia v tomto smere.

Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO)

Prioritnou úlohou pre MP SR v spolupráci s MZV SR bude v nadchádzajúcom období rozpracovanie záverov 34. zasadnutia Konferencie FAO (nov. 2007) na národné podmienky v podobe rámcového programu spolupráce SR s FAO na roky 2008, 2009, 2010 a jeho predloženie formou materiálu na rokovanie vlády SR.

Svetový potravinový program (WFP)

SR má trvalý záujem na podpore aktivít WFP, operácií a technickej spolupráci s WFP. Na základe príslušných rozhodnutí vlády sa SR bude v spolupráci s WFP spolupodieľať na riešení krízových situácií vo vybraných krajinách. Ako nová aktuálna výzva by mala byť posudzovaná problematika environmentálnych utečencov v dôsledku klimatických zmien.

Svetová zdravotnícka organizácia (WHO)

Zameranie spolupráce s WHO na nadchádzajúce obdobie bude vychádzať z dvojročnej dohody o spolupráci (*Biennial Collaborative Agreement*) medzi Regionálnym úradom WHO pre Európu a SR na dvojročné obdobie 2008 - 2009. V úzkej spolupráci s ministerstvom zdravotníctva bude SR monitorovať činnosť zdravotníckych organizácií a programov a zapájať sa do ich aktivít s cieľom prispieť k riešeniu otázky ohrozenia globálneho zdravia, najmä v kontexte prevencie a boja proti prenosným ochoreniam.

Európska organizácia pre fyziku častíc (CERN)

V mesiaci máj 2008 je naplánované ukončenie výstavby a spustenie do plnej

prevádzky tzv. Veľkého hadrón-pozitronového urýchľovača (LHC). Počas slávnostnej ceremónie v Ženeve súvisiacej so spustením LHC (okt. 2008) sa očakáva účasť hláv členských štátov CERN. Pre SR, vzhľadom na vysoký objem vložených finančných prostriedkov v rámci členstva v organizácii, berúc do úvahy priamu účasť expertov SR na výstavbe LHC, bude dôležité aktívne a odborne či už priamo cez slovenských expertov, alebo cez spolupracujúce odborné slovenské vedecké inštitúcie, participovať na rozbehu činnosti LHC, ako aj na vyhodnocovaní získaných vedeckých výsledkov. Zvýšenú pozornosť v spolupráci s MH SR a MŠ SR bude potrebné venovať problematike TT (*Technology Transfer*), teda oblasti, cez ktorú sa dajú priamo využiť na národnej úrovni všetky technologické a vedecké poznatky získané spoločným výskumom v CERN.

Organizácia OSN pre priemyselný rozvoj (UNIDO)

V roku 2008 bude potrebné vyhodnotiť výsledky realizácie prvej etapy nového rámca spolupráce SR s UNIDO daného Administratívnou dohodou medzi UNIDO a vládou SR týkajúcou sa účelového príspevku do Fondu pre priemyselný rozvoj (podpísanej v sept. 2005). Vyhodnotenie sa uskutoční formou materiálu na rokovanie vlády SR s príslušným odporúčaním ďalšieho postupu – v prípade pozitívneho hodnotenia ukončenej etapy sa predpokladá odporúčanie transformovať uvedenú formu spolupráce na pravidelné finančné prispievanie SR do Fondu priemyselného rozvoja UNIDO ako novej donorskej krajiny.

Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC)

SR je expertne dobre pripravená na prezentáciu svojej legislatívy a výsledkov orgánov činných v trestnom konaní vo všetkých oblastiach definovaných v Strednodobej stratégii UNODC na roky 2007-2011. Bude preto potrebné v nadchádzajúcom období zintenzívniť prezentáciu SR na pôde UNODC zo strany MV SR, MS SR, GP SR a Generálneho sekretariátu Výboru ministrov pre drogové záležitosti a kontrolu drog a aj týmto spôsobom prispieť k medzinárodnej spolupráci a výmene praktických skúseností v daných oblastiach. Osobitný model, ku ktorému SR formou špeciálneho súdu a úradu špeciálneho prokurátora pristúpila a v rámci trestného konania uplatňuje, je významným prvkom pre medzinárodnú prezentáciu.

Humanitárna oblasť (UNHCR)

Prioritou v tejto oblasti bude po posúdení stanovísk odborného gestora (MV SR) získať členstvo vo Výkonnom výbore vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) na jesennom zasadnutí výboru v roku 2008. Členstvo vo výbore by malo byť potvrdením záujmu SR o otázky utečencov, žiadateľov o azyl, ale aj migrácie všeobecne a malo by umožniť lepšiu informovanosť a možnosť zasahovať do rozhodovacieho procesu organizácie.

Organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO)

Vzhľadom na deklarovaný zámer SR predložiť v r. 2009 počas 35. zasadnutia Generálnej konferencie UNESCO kandidatúru do Výkonnej rady UNESCO, bude zameranie všetkých aktivít v r. 2008 spojené s prípravou členstva SR v tomto orgáne. Ide o najvýznamnejšiu kandidatúru, ktorú členské krajiny UNESCO môžu na pôde tejto organizácie predložiť. Predstavuje možnosť reálne sa zúčastňovať na rozhodovacích procesoch organizácie. Je významným nástrojom presadzovania spoločných pozícií členských krajín EÚ na pôde UNESCO.

Ďalším dôležitým cieľom bude obhájiť nomináciu SR „Drevené kostoly slovenskej časti Karpatského oblúka“ a spoločnú slovensko-maďarskú nomináciu „Pevnostný systém na sútoku riek Dunaj a Váh v Komárne-Komárom“ na zápis do prestížneho Zoznamu Svetového dedičstva UNESCO počas 32. zasadnutia Výboru Svetového dedičstva (2. - 10. júl 2008

v kanadskom Quebecu) (pozn. v prípade ich schválenia pôjde už o 7. a 8. zápis SR).

4.2. Pôsobenie SR v ostatných multilaterálnych organizáciách

4.2.1. OECD

Osobitnú pozornosť v nasledujúcom období zameriame na efektívne pôsobenie SR v OECD s cieľom maximálneho využitia skúseností najrozvinutejších svetových ekonomík tvoriacich členskú základňu organizácie, ako aj informačných a analytických výstupov jednotlivých pracovných orgánov OECD.

Na základe rozhodnutia Rady OECD z 30. novembra 2007 o rozšírení organizácie bude SR aktívne participovať na prístupových negociáciách s kandidátskymi krajinami /RF, Slovinskom, Estónskom, Izraelom a Čile /, ktoré budú prebiehať počas celého roku 2008, ako aj na rozšírenom dialógu s ďalšími vybranými krajinami. S cieľom dosiahnutia maximálneho zohľadnenia pozícií SR bude jednou z priorít naša aktívna účasť na reformnom procese organizácie zameranom predovšetkým na otázky financovania.

V súvislosti s energetickou bezpečnosťou bude veľmi dôležité naše aktívne pôsobenie v Medzinárodnej energetickej agentúre /IEA/, ktorej oficiálnym členom je SR od konca roku 2007. Od februára do decembra 2008 bude v OECD prebiehať ekonomické hodnotenie SR, ktoré bude dôležité vzhľadom na finalizáciu príprav SR na vstup do eurozóny. V rámci uvedeného hodnotenia sa uskutočnia na Slovensku dve misie ekonomických expertov OECD a celý proces vyvrcholí v decembri 2008 na záverečnom zasadnutí výboru pre ekonomické prehľady. V oblasti rozvojovej spolupráce bude SR pokračovať v práci v Rozvojovom centre OECD a vo výbore pre rozvojovú spoluprácu.

V apríli bude OECD organizovať ministerskú schôdzku Výboru pre enviromentálnu politiku /EPOC/ a problematika klimatických zmien bude zároveň jednou z nosných tém zasadnutia Ministerskej Rady OECD / MCM-jún 2008/.

4.2.2. Svetová obchodná organizácia (WTO), Svetová Banka a Medzinárodný menový fond

MZV SR zabezpečí v súčinnosti s MH SR aktívnu účasť SR na rokovaníach WTO, najmä v súvislosti s plnením cieľov rozvojového kola mnohostranných obchodných rokovaní prebiehajúcich pod názvom „Rozvojová agenda z Dohy (Doha Development Agenda)“. Rokovania v súčasnosti prebiehajú na pôde WTO s vysokou intenzitou najmä po predložení prvých návrhov modalít v rámci kľúčových negociačných problematík (Špeciálneho výboru pre poľnohospodárstvo, Negociačnej skupiny pre prístup na trh s priemyselnými výrobkami a Špeciálneho výboru pre obchod so službami). Kľúčovým cieľom je ukončenie rozvojového kola do konca roku 2008. Z tohto dôvodu očakávame v tomto roku nárast intenzity v rokovaníach za jednotlivé negociačné oblasti. Postupy SR vyplývajú z priorít a zámerov spoločnej obchodnej politiky EÚ, pričom prioritným zámerom je dosiahnuť vyváženosť záväzkov v rámci jednotlivých oblastí, ako aj z celkového výsledného balíka, ktorého efekt napomôže hospodárskemu rastu všetkých členských krajín WTO, s dôrazom na potreby rozvojových a najmenej rozvinutých krajín.

Slovenská republika sa svojím členstvom v **Medzinárodnom menovom fonde** a Skupine **Svetovej banky** bude aktívne podieľať na medzinárodnej finančnej politike v oblasti stability hospodárskeho vývoja, resp. v podpore naplňovania miléniových rozvojových cieľov

5. Ekonomická diplomacia

Rok 2008 bude rokom výrazného posunu pri ďalšom zvyšovaní podielu hospodárskej agendy v zahraničnej službe SR. Presadzovanie ekonomických záujmov SR v zahraničí sa bude uskutočňovať v úzkej koordinácii s ekonomickými rezortmi vlády SR so snahou o maximálnu integráciu kapacít a zdrojov. Súčasne s tým bude prebiehať ďalšie posilňovanie pozornosti detailnému poznaniu makroekonomického vývoja krajín pôsobenia, získavaniu relevantných informácií potrebných pre tvorbu slovenských národných pozícií k ekonomickým témam diskutovaným v EÚ prostredí a efektívna podpora malých a stredných podnikateľských subjektov pri ich prieniku na zahraničné trhy. Slovenská diplomacia spolu s príslušnými rezortmi sa bude spolupodieľať na zachytení prebiehajúcej vlny technologických inovácií a ich sprostredkovaní v prospech slovenskej ekonomiky. Prílev priamych zahraničných investícií a iniciovanie kooperačnej spolupráce budú prednostne smerované do oblasti výroby a služieb s vysokou mierou pridanej hodnoty.

V multilaterálnej oblasti sa okrem činnosti v WTO budeme podieľať aj na aktivitách EÚ zameraných na odblokovanie a posilnenie mechanizmu Aid for Trade. Efektívne sa zapojíme aj do práce reformovanej Európskej hospodárskej komisie a Konferencie OSN pre obchod a rozvoj.

Osobitnú pozornosť budeme venovať otázkam vonkajšej energetickej bezpečnosti a rozvoju spolupráce s našimi prirodzenými partnermi v tomto smere. Popri formovaní jednotnej energetickej politiky EÚ bude pozornosť sústredená na štruktúrovaný dialóg s RF, Ukrajinou, krajinami kaspického regiónu a regiónu strednej Ázie. Mimoriadnu závažnosť a bezprostrednú súvislosť problematiky klimatickej zmeny s energetickou bezpečnosťou SR premietneme do konkrétnych postupov pri plnení našich záväzkov vyplývajúcich z Kjótskeho protokolu, záverov jarného summitu EÚ 2007 o znižovaní emisií skleníkových plynov a rozširovaní použitia obnoviteľných zdrojov energie, či záväzkov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja.

Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR) bude uplatňovať svoje kompetencie pri zvyšovaní kvality spracovávania agendy zahraničného obchodu a medzinárodných hospodárskych vzťahov v ústredí, ako aj pri zvyšovaní kvality zamestnancov vysielaných na plnenie úloh hospodárskej diplomacie. Bude zabezpečovať účinnú tvorbu a realizáciu zahranično-obchodnej politiky v dvojstranných medzinárodných vzťahoch, proexportnú politiku a profesionálne riadenie zamestnancov MH SR, ktorí vykonávajú štátnu službu v cudzine, v súlade so spoločnou obchodnou politikou EÚ. MH SR bude pri presadzovaní zahranično-obchodnej politiky SR a riadení medzinárodných hospodárskych vzťahov vychádzať z Programového vyhlásenia vlády a vládou schválenej „Proexportnej politiky Slovenskej republiky na roky 2007-2013“ konkrétne rozpracovanej v materiály „Inštitucionalizácia systému podpory exportu SR“, ktorý vláda schválila na vytvorenie podmienok pre lepšiu základňu podpory exportu.

MH SR bude cez Obchodno-ekonomické oddelenia (OBEO) pri ZÚ SR v zahraničí, v súčinnosti s vedúcimi a ostatnými pracovníkmi Zastupiteľských úradov SR a s organizáciami v pôsobnosti MH SR, ako sú SARIO (Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu), SACR (Slovenská agentúra pre cestovný ruch), NARMSP (Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania), ale aj s ústredím SOPK (Slovenská obchodná a priemyselná komora) so sieťou jej regionálnych komôr, profesijnými združeniami a zväzmi ďalej zdokonaľovať inštitucionálny rámec na optimálne presadzovanie slovenských hospodárskych a obchodných záujmov v zahraničí. Významné postavenie pri podpore slovenského vývozu bude mať Proexportná rada vlády SR.

OBEO budú v dennej činnosti presadzovať obchodné a hospodárske záujmy SR, podieľať sa na zvyšovaní exportnej výkonnosti SR sústavným vyhľadávaním príležitostí na presadzovanie slovenských výrobkov a služieb na zahraničných trhoch a konkrétne podporovať vývozné zámery slovenských podnikateľov (spoluorganizovaním podnikateľských misíí, seminárov,

konferencií, účasti na veľtrhoch a výstavách, uskutočňovaním marketingových a propagačných kampaní, poskytovaním poradenskej, konzultačnej a informačnej činnosti). Budú vyhľadávať zahraničných investorov, podporovať aktívny cestovný ruch, aktívne šíriť priaznivé informácie a spoluvytvárať prestížny obraz SR v zahraničí. Jadro ich spravodajskej činnosti budú tvoriť mesačné, operatívne, teritoriálne a komoditné informácie, ako aj analytické práce, vrátane získavania informácií pre optimálnu hospodársku politiku štátu.

S cieľom prehĺbovať obchodný a hospodársky záber diplomacie, v súlade s uvedenými strategickými dokumentmi, má MH SR v rokoch 2008-2010 zámer, postupne skvalitňovať a rozširovať sieť OBEO, predovšetkým v Juhovýchodnej Ázii, severnej Afrike a v Latinskej Amerike.

6. Rozvojová pomoc a spolupráca

Oficiálna rozvojová pomoc SR

Spoluzodpovednosť ekonomicky vyspelých krajín za globálny rozvoj vedie aj Slovenskú republiku ako člena Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a Európskej únie k serióznemu prístupu a efektívnemu poskytovaniu oficiálnej rozvojovej pomoci rozvojovým krajinám. Rozvojová pomoc patrí medzi priority vonkajších vzťahov Slovenska, ktoré sa zaviazalo k plneniu miléniových rozvojových cieľov.

Pre plnenie záväzkov stanovených EK a OSN by Slovensko malo poskytnúť oficiálnu rozvojovú pomoc vo výške 0,17 % hrubého národného dôchodku v roku 2010 a vo výške 0,33 % hrubého národného dôchodku do roku 2015. Za posledné obdobie sa objem vynakladaných finančných prostriedkov pohybuje na úrovni do 1,5 - 1,7 miliárd Sk, čo predstavuje 0,10 – 0,12 % z hrubého domáceho produktu. Tento objem však nedáva záruku na splnenie prijatých medzinárodných záväzkov, preto je nevyhnutné zintenzívniť úsilie v domácom prostredí na zvýšenie objemu finančných prostriedkov na rozvojovú pomoc.

Rozhodujúcu časť pravidelných príspevkov SR na oficiálnu rozvojovú pomoc (ODA) tvoria príspevky na multilaterálnu rozvojovú pomoc, ktoré sú v gescii Ministerstva financií SR. Jednoznačne najvyšší príspevok na ODA predstavuje príspevok z odvodov z vlastných zdrojov do spoločného rozpočtu Európskej únie. V r. 2005 vláda SR odsúhlasila prístupenie k 14. doplneniu zdrojov Medzinárodného združenia pre rozvoj (IDA). Týmto prístupením bol vytvorený záväzok poskytnúť príspevok do fondu v troch splátkach v rokoch 2006 – 2008. Vláda SR v r. 2006 schválila zapojenie SR do Fondu pre krajiny západného Balkánu (WBF) v rámci Európskej banky pre obnovu a rozvoj. Príspevok SR do fondu je plánovaný v dvoch rovnakých splátkach v priebehu rokov 2007 a 2008.

Z hľadiska zvyšovania efektívnosti poskytovanej rozvojovej pomoci bude Slovensko pokračovať v koncentrácii rozvojových aktivít na niekoľko krajín a sektorov. V rámci novej stratégie MZV SR uvažuje sa zameriavať maximálne na 2 – 3 sektory spolupráce v partnerských krajinách. Od zredukovania značne rozptýleného sektorového zamerania si SR sľubuje racionálnejšie využívanie finančných zdrojov a personálnych kapacít. Tento prístup vychádza najmä zo skúseností z implementácie projektov SlovakAid, z limitovaného množstva finančných prostriedkov alokovaných na bilaterálnu ODA v programe MZV SR (05T0A) a teritoriálnych priorit definovaných v Strednodobej koncepcii ODA SR na roky 2003 - 2008.

Pri poskytovaní rozvojovej pomoci je cieľovým riešením presadzovanie ekonomickej dimenzie rozvojových projektov. Formou rozvojových projektov sa vytvára možnosť zapojenia do rozvojovej spolupráce pre slovenské podnikateľské subjekty, čím sa umožní vstup hlavne malých a stredných slovenských firiem na miestny trh.

V domácom prostredí budeme presadzovať koordináciu aktivít s participujúcimi ministerstvami SR, ako aj so slovenskými implementačnými subjektami. V uvedenom

kontexte budeme hľadať možnosti a formy pomoci slovenským subjektom pri ich zapájaní sa do grantových kôl vyhlasovaných Európskou komisiou v oblasti vonkajších vzťahov vrátane 10. Európskeho rozvojového fondu.

Medzinárodné záväzky stanovené pre SR si vyžadujú aktívne zapojenie čo najširšieho spektra slovenskej spoločnosti. K dosiahnutiu tohto cieľa je nasmerovaná podpora projektov rozvojového vzdelávania a verejnej informovanosti, ktoré sa ukázali ako efektívny nástroj na zvyšovanie angažovanosti verejnosti pre slovenskú rozvojovú pomoc. V rámci Národného programu ODA SR na rok 2008 sa plánuje opätovné vyčlenenie samostatnej položky pre spolufinancovanie projektov slovenských subjektov, schválených v rámci grantových kôl EK. Rozvojové aktivity a plnenie medzinárodných rozvojových záväzkov SR sú predmetom diskusií pri návštevách zahraničných partnerov, predmetom rokovaní na najvyšších fórach organizovaných medzinárodnými inštitúciami, čím je vytváraný priestor pre rozsiahlejšiu multilaterálnu rozvojovú spoluprácu.

Spolupráca s donormi

Objem finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre MZV SR určených na poskytovanie bilaterálnej rozvojovej pomoci v ostatnom období stagnuje. Nízky objem finančných prostriedkov a kapacitné možnosti slovenských rozvojových subjektov preto vyžadujú širšie zapojenie SlovakAid do rozvojovej spolupráce s donorskými krajinami vo forme trilaterálnych projektov.

SlovakAid bude v roku 2008 hľadať nové formy spolupráce s donormi, ktoré napomôžu zrealizovať väčší počet rozvojových projektov z mimorozpočtových zdrojov. V doterajších rozvojových aktivitách sa osvedčila priama spolupráca na trilaterálnych projektoch s EK a s donorskými krajinami (Kanada, Rakúsko). V predchádzajúcom období bol zo strany európskych krajín deklarovaný záujem o túto formu spolupráce, najmä zo strany nórskej, fínskej, írskej, francúzskej a holandskej, čo plánujeme využiť v prekrývajúcich sa teritoriálnych a sektorových oblastiach.

Slovensko bude podporovať a preferovať navrhovaný mechanizmus EÚ, tzv. „kolektívny bilateralizmus“, na základe ktorého v prípade, ak je v cieľovej krajine viac európskych donorov, jedna členská krajina by mala prevziať vedúcu úlohu a koordinovať efektívnym spôsobom donorské aktivity ostatných členských krajín.

Od 1. 1. 2008 vstúpi do platnosti 10. Európsky rozvojový fond (10. EDF), do ktorého začne prispievať aj Slovensko. Týmto krokom bude všetkých 12 nových členských krajín EÚ oprávnených participovať na tendroch v rámci 10. EDF, čím bude vytvorený priestor aj pre slovenské rozvojové subjekty. Tieto budú oprávnené čerpať finančné prostriedky na rozvojové projekty už v roku 2008, aj keď z rozhodnutia EK bude Slovensko prispievať do 10. EDF až od roku 2011.

Medzinárodná spolupráca

Slovensko sa bude aktívne zasadzovať za zlepšenie situácie v rozvojových krajinách, a to nielen prostredníctvom rozvojovej pomoci, ale aj na fórach EÚ a iných medzinárodných organizácií. Podporujeme spravodlivé podmienky svetového obchodu v rámci WTO/DDA, zefektívnenie rozvojovej pomoci EÚ a lepšiu koherenciu politik EÚ v prospech rozvoja.

MZV SR bude tiež pokračovať v spolupráci s medzinárodnými organizáciami, z ktorých najvýznamnejšími partnermi pre SR sú humanitárne agentúry systému OSN (OCHA, UNICEF, WFP, UNDP) a Červený kríž (ICRC, IFRC) a podieľať sa na riešení humanitárnych katastrof.

Inštitucionalizácia oficiálnej rozvojovej pomoci

Rok 2008 bude rokom prípravy strategického dokumentu pre ďalšie smerovanie

SlovakAid, ktorým je Strednodobá koncepcia oficiálnej rozvojovej pomoci na roky 2009 – 2013. Vypracovanie tohto dokumentu bude prejavom spolupráce a konsenzu všetkých účastníkov oficiálnej rozvojovej pomoci SR.

7. Ľudské práva

7.1. Pôsobenie SR v Rade Európy, priority predsedníctva SR

Počas historicky prvého predsedníctva vo Výbore ministrov Rady Európy (november 2007 - máj 2008) bude SR dôsledne presadzovať napĺňanie základných hodnôt tejto paneurópskej organizácie v oblasti ochrany ľudských práv a šírenia princípov právneho štátu. Slovenské predsedníctvo sa zameria na udržanie mierovej, bezpečnej a sociálne zodpovednej Európy, ako aj rozvoj vzájomne výhodnej a všestrannej spolupráce 47 členských štátov Rady Európy.

V kontexte priority Európa občanov bude SR zdôrazňovať potrebu otvorenosti organizácie, spoluúčasti mimovládnych organizácií a občianskej spoločnosti na jej aktivitách. SR bude ďalej presadzovať transparentnú a efektívnu Radu Európy, s cieľom posilniť jej postavenie v koexistencii s inými medzinárodnými zoskupeniami (EÚ, OBSE, OSN). Ako predsednícka krajina budeme podporovať koordináciu a spoluprácu medzinárodných organizácií s cieľom odstrániť pretrvávajúcu duplicitu v aktivitách spoločného záujmu.

SR sa bude usilovať o konsolidáciu systému ochrany ľudských práv, s osobitným dôrazom na pokračovanie reforiem Európskeho súdu pre ľudské práva. Slovenské predsedníctvo bude pokračovať v snahách o zabezpečenie dodržiavania záväzkov týkajúcich sa spoločných noriem, ku ktorým sa členské štáty Rady Európy prihlásili. V tejto súvislosti budeme otvorene poukazovať na prípady porušovania ľudských práv a základných slobôd, ku ktorým dochádza v členských štátoch organizácie a žiadať o ich nápravu.

SR bude podporovať posilňovanie bezpečnosti a stability západného Balkánu a východnej Európy a ďalšie prehlbovanie európskeho integračného procesu vrátane využívania pozitívnych nástrojov a programov Rady Európy. Minister zahraničných vecí SR z titulu úradujúceho predsedu Výboru ministrov Rady Európy vykoná viaceré pracovné návštevy v uvedených regiónoch. Osobitným záujmom slovenského predsedníctva bude realizácia aktivít, ktoré by napomohli zmeniť postoje Bieloruska pri napĺňaní kritérií jeho členstva v Rade Európy.

SR sa bude zasadzovať za pokračovanie a rozvoj programov a aktivít Rady Európy zameraných na ochranu individuálnych práv osôb patriacich k národnostným menšinám, boj proti rasizmu a intolerancii, ako aj riešenie zložitej sociálnej situácie rómskej menšiny v Európe.

Slovenské predsedníctvo bude pôsobiť tak, aby na 118. zasadnutí Výboru ministrov Rady Európy v máji 2008 boli predložené dôležité rozhodnutia k implementácii priorít vyplývajúcich z 3. summitu členských štátov Rady Európy v r. 2005 vo Varšave.

7.2. Ďalšie aktivity na poli ochrany ľudských práv a národnostných menšín

V rámci agendy ľudských práv v systéme OSN bude pre rok 2008 prioritou presadzovanie kandidatúry SR do Rady OSN pre ľudské práva na obdobie rokov 2008 - 2011. MZV SR vykoná v 1. polroku 2008 ciele aktivít zamerané na dosiahnutie úspechu vo voľbách, ktoré sa uskutočnia v priebehu 62. Valného zhromaždenia OSN v máji 2008 v New Yorku. V období pred voľbami budú predstavitelia MZV SR aktívne lobovať v prospech nášho členstva na príslušných medzinárodných fórach. MZV SR bude v koordinácii so stálymi misiami pri OSN a bilaterálnymi zastupiteľskými úradmi pokračovať v uzatváraní recipročných dohôd o podpore našej kandidatúry s jednotlivými krajinami. MZV SR ďalej

v tomto smere začiatkom roka 2008 zabezpečí spracovanie a širokú distribúciu zoznamu tzv. príslubov a záväzkov (*pledges and commitments*), ktoré sú povinnou náležitosťou pri predložení každej kandidatúry.

V prípade získania členstva bude SR aktívne vystupovať na pôde Rady OSN pre ľudské práva s cieľom ovplyvňovať situáciu v oblasti ľudských práv v tých krajinách, kde naďalej dochádza k ich porušovaniu. SR bude v tomto smere naďalej koordinovať politiku s ostatnými členskými krajinami EÚ, ako aj s ďalšími spriaznenými krajinami.

Osobitnú pozornosť bude SR v rámci medzinárodnej spolupráce venovať otázkam týkajúcim sa Rómov a im príbuzných skupín. SR plne podporuje spájanie úsilia štátov a medzinárodných organizácií v záujme riešenia problémov, ktorým čelia a v tomto kontexte bude podporovať iniciatívy zamerané na zlepšenie ich situácie. V roku 2008 bude SR v Bratislave organizovať medzinárodnú konferenciu venovanú téme vzdelávania rómskych detí a mládeže.

V roku 2008 uplynie 10 rokov od nadobudnutia platnosti 2 právnych inštrumentov Rady Európy týkajúcich sa národnostných menšín - Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín a Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov. SR si tieto výročia pripomenie v rámci nášho predsedníctva vo Výbore ministrov Rady Európy.

8. Konzulárna služba a ochrana práv a záujmov občanov SR v zahraničí

8.1. Konzulárna ochrana občanov SR

Konzulárna služba SR bude dbať o oprávnené potreby a chrániť práva a záujmy občanov SR v zahraničí. Základnými piliermi tejto konzulárnej pomoci sú diplomatické misie, konzulárne úrady SR v zahraničí a konzulárny odbor MZV SR.

Pri narastajúcom počte ciest slovenských občanov do tretích krajín bude slovenská konzulárna služba posilňovať informovanosť verejnosti o možnostiach inštitútu vzájomnej konzulárnej ochrany občanov EÚ v krajinách, kde SR nemá diplomatické alebo konzulárne zastúpenie.

V súvislosti s postupným otváraním pracovného trhu pre občanov SR v členských krajinách EÚ, bude narastať i počet slovenských občanov, ktorí sa v týchto krajinách budú dlhodobejšie zdržiavať. Z tohto dôvodu sa dá predpokladať, že dôjde k nárastu práce na konzulárnych oddeleniach SR v zahraničí, predovšetkým v matričnej, štátoobčianskej a pasovej oblasti.

8.2. Schengenská spolupráca

Slovenská republika vstúpila do Schengenského priestoru 21. decembra 2007, kedy boli zrušené kontroly na pozemných hraniciach (na letiskách dôjde k zrušeniu kontrol dňa 1. apríla 2008). Slovenská republika ako jedna z členských krajín Schengenského priestoru bude niest' zodpovednosť najmä dvoch v hlavných oblastiach - v oblasti ochrany vonkajšej schengenskej hranice a v oblasti vydávania schengenských víz. MZV SR bude prostredníctvom svojej konzulárnej služby zodpovedať za kvalifikovaný výkon agendy vydávania schengenských víz a realizovať dôslednú prevenciu v boji proti nelegálnemu prísťahovalectvu. Diplomatické misie a konzulárne úrady SR budú musieť zabezpečovať nielen vstup cudzincov na slovenské územie, a teda do schengenského priestoru, ale zároveň budú musieť podporovať atraktivnosť našej krajiny rešpektujúc ľudské, kultúrne a ekonomické záujmy SR so zahraničnými partnermi.

Medzi hlavné okruhy opatrení, ktoré je potrebné naplniť v období rokov 2008 – 2009, patrí vydávanie víz v systéme Národného Vízového informačného systému, implementácia druhého biometrického prvku, ochrana vízových pracovísk na zastupiteľských úradoch SR v zahraničí, podpora systému a liniek Vízového informačného systému, podiel na tvorbe

Schengenského informačného systému druhej generácie, školenia konzulov a pod.

SR bude taktiež participovať na tvorbe a implementácii **spoločnej politiky EÚ v oblasti legálnej a nelegálnej migrácie** (readmisia, azyl, pobyt občanov tretích krajín). Úlohy pre SR v tejto oblasti vyplývajú najmä z dokumentu EÚ „*Uplatňovanie globálneho prístupu k migrácii do východných a juhovýchodných oblastí susediacich s Európskou úniou*“.

MZV SR bude prostredníctvom svojej konzulárnej služby poskytovať krajanom aktuálne informácie vo vzťahu k vydávaniu Osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí, ako aj k právam a povinnostiam vzťahujúcim sa nielen k pobytu na území Slovenskej republiky, ale aj v rámci všetkých krajín Schengenského priestoru.

9. Verejná diplomacia

Kultúrna dimenzia, ako významná súčasť verejnej diplomacie, predstavuje organickú súčasť zahraničnej politiky SR. Jej neoddeliteľnou súčasťou bude aj podpora projektov aktivít na kolektívnu prezentáciu európskej kultúrnej identity.

Ministerstvo zahraničných vecí SR sa bude spolupodieľať na projektoch a aktivitách v oblasti rozvoja kultúrnej spolupráce. V súvislosti s významnými historickými výročiami v roku 2008 **Ministerstvo zahraničných vecí SR a Ministerstvo kultúry SR v spolupráci so Slovenským národným múzeom pripravujú reprezentatívnu výstavu „Osmičkové roky v novodobých slovenských dejinách“**, ktorá predstaví najvýznamnejšie dejinné udalosti od revolučného roku 1848 po súčasnosť. **Pri príležitosti 90. výročia vzniku Československa sa na Pražskom hrade uskutoční reprezentatívna výstava slovenského výtvarného umenia 20. storočia, ktorej spoluorganizátormi sú Ministerstvo zahraničných vecí SR a Ministerstvo kultúry SR v spolupráci so Slovenskou národnou galériou.** Rok 1968 bude mapovať súborná výstava fotografií L. Bielika a multimedialne SR „Rok 1968 na Slovensku v dátumoch.“

MZV SR chce výrazne posilniť svoje aktivity na poli verejnej diplomacie. Táto predstavuje organizované, koordinované a najmä plánované podujatia a aktivity, ktoré systematicky dopĺňajú, sprostredkovávajú, resp. posilňujú zahraničnopolitické ciele štátu s mimoriadnym dôrazom na synergiu všetkých druhov prezentácie krajiny navonok.

V rámci toho sa sústredíme na vytvorenie platformy, kde by bola prijatá jednotná stratégia prezentácie SR, ktorú spoluvytvárajú rôzne štátne aj neštátne subjekty, stratégia (kultúrnej) prezentácie k jednotlivým regiónom, resp. štátom s jasnou väzbou na zahraničnopolitické ciele a intenzívne hľadanie synergií, čo v praxi znamená premyslené viazanie aktivít z oblasti verejnej diplomacie na iné, ktoré majú skôr politický, hospodársky, resp. rozvojový charakter. MZV SR bude aktívne komunikovať s predstaviteľmi neštátnej sféry (mimovládne organizácie, občianske združenia, podnikateľské subjekty, vzdelávacie inštitúcie, krajania) a hľadať priesečníky spoločných záujmov, zdieľané hodnoty a spoločné predstavy, vízie ďalšieho vývoja, ktoré umožňujú spoluprácu a vzájomnú podporu aktivít štátu a neštátnych aktérov. Okrem aktívnej verejnej diplomacie v zahraničí sa budeme usilovať posilniť aj jej domácu dimenziu. Chceme viac vŕahovať domáce publikum do diskusií o zahraničnej politike, prehľbovať znalosť o nej a aktívne vyhľadávať lokálnych mienkotvorcov a záujemcov o oblasť zahraničnej politiky a medzinárodných vzťahov. Najmä naše členstvo v Európskej únii spôsobuje, že musíme zmeniť aj spôsob uvažovania na regionálnej a lokálnej úrovni (EÚ už nie je objektom ZP SR, prinajlepšom jej nástrojom, musíme ju vnímať ako súčasť svojho „domáceho“ života, našej každodennosti).

MZV SR bude aj v roku 2008 naďalej spolupracovať na zmluvnom základe s vybranými vysokými školami a univerzitami, ktorých absolventi môžu nájsť uplatnenie v zahraničnej službe. Rezort zahraničných vecí bude poskytovať týmto študentom možnosť

vykonania krátkodobých odborných stáží na jednotlivých odborných útvaroch ministerstva a na vybraných ZÚ SR v zahraničí. Spolupráca bude pokračovať aj pri zabezpečovaní konzultantov z radov zamestnancov ministerstva pri písaní záverečných diplomových prác študentov, poskytovaní lektorov pre odprednášanie aktuálnych tém o zahraničnej politike či v aktívnom participovaní v skúšobných komisiách pri štátnych záverečných skúškach.

10. Reforma MZV SR, rozpočtové a personálne nástroje ZP SR

Reforma MZV SR

Zahraničná politika Slovenska podobne ako iných vyspelých krajín Európskej únie je nútená reagovať na rastúce nároky v súvislosti so zavádzaním nových informačných technológií, skracujúcich sa vzdialeností časových aj fyzických a ďalších efektov globalizácie. Rovnako aj neustále sa roztvárajúce nožnice medzi požiadavkami na výkon zahraničnej služby a prostriedkami na ňu vyčlenenými, vytvárajú enormný tlak na efektívny manažment a uplatňovanie moderných spôsobov riadenia. Preto MZV začalo v roku 2007 projekt reformy pod názvom **TREFA** (TRvalá EFektivita riAdenia). Úlohou reformy je adekvátne reagovať na tieto výzvy a vytvoriť z MZV a siete našich zastupiteľských úradov maximálne efektívny nástroj na presadzovanie cieľov zahraničnej politiky SR.

Od úspešnej realizácie projektu TREFA ministerstvo očakáva:

- zavedenie nástrojov podporujúcich strategické plánovanie a riadenie,
- zavedenie moderných metód riadenia,
- zjednodušenie a odbyrokratizovanie práce tak, aby sa zamestnanci mohli sústrediť na nosné, jadrové úlohy MZV a svoju hlavnú činnosť, na plnenie zverených úloh, previazaných na strategické ciele organizácie,
- zvýšenie kvality ľudského potenciálu, zavedenie moderných motivačných metód vrátane atraktívneho odmeňovania za splnené úlohy,
- zavedenie prehľadného kariérneho poriadku a výstup v podobe kvalitného zákona o zahraničnej službe, ktorý jasne vymedzí práva a povinnosti zamestnancov,
- zefektívnenie hospodárenia a riadenia rozpočtových a finančných procesov,
- optimalizáciu systému ICT, zefektívnenie informačných tokov a zdemokratizovanie prístupu k informáciám

Z hľadiska dosiahnutia požadovaných výsledkov bude rok 2008 najkritickejším momentom kedy rezort zaznamená prechod z analytickej do implementačnej časti projektu.

Rozpočet

V zmysle zákona č. 608/2007 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2008 schváleného Národnou radou SR bude **rozpočtová kapitola MZV SR v roku 2008 disponovať finančnými prostriedkami vo výške 3 541,8 mil. Sk.**

Navrhovaný **limit výdavkov** kapitoly predstavuje zníženie oproti roku 2007 o 12,7 miliónov Sk. Z toho zníženie v oblasti bežných výdavkov predstavuje 113,4 miliónov Sk a zvýšenie v oblasti kapitálových výdavkov predstavuje 100,8 miliónov Sk.

Návrh rozpočtu zohľadňuje zníženie počtu zamestnancov v rezorte o 10%, pričom zníženie bolo realizované v rámci aparátu MZV SR a priamo riadenej príspevkovej organizácie SUZA. V roku 2008 **je limit stanovený v počte 1 067 zamestnancov** bez počtu zamestnancov SUZA vrátane 12 zamestnancov podriadenej rozpočtovej organizácie SAMRS. **V porovnaní s rokom 2007 je limit nižší o 87 zamestnancov.**

V kategórii kapitálových výdavkov došlo k zvýšeniu limitu oproti roku 2007 o 100,8 miliónov Sk najmä v súvislosti so zámerom MZV SR použiť získané príjmy z odpredaja majetku SR v zahraničí v roku 2008 na zabezpečenie ochrany utajovaných skutočností

v objekte MZV SR, na zabezpečenie investičných akcií ZÚ Londýn, ZÚ Helsinki a kúpu budov ZÚ Bern a ZÚ Belehrad.

V priebehu roka 2008 plánujeme prehodnotiť stav nehnuteľného majetku SR v správe MZV SR v zahraničí a prepracovať koncepciu jeho využitia. Finančné prostriedky získané odpredajom neupotrebitelných nehnuteľností (najmä tých, ktoré veľkosťou prevyšujú súčasnú potrebu MZV SR a vyžadujú zvýšené nároky na zamestnancov, na výdavky na prevádzku a údržbu) v nasledujúcich rokoch účelovo použiť na nákup menších objektov a rekonštrukciu a údržbu vyhovujúcich.

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly na rok 2008 napriek skutočnosti, že v porovnaní s predchádzajúcim obdobím predstavuje nižšie percento z celkového rozpočtu výdavkov štátu, pokrýva základné potreby rezortu. Rezort rešpektuje potrebu plnenia kritérií súvisiacich so zavedením eura a vyplývajúce prijaté opatrenia zamerané najmä na zníženia výdavkov na štátnu správu. **Oproti predchádzajúcemu roku zabezpečí plnenie úloh s nižším počtom zamestnancov, nižšou finančnou spotrebou na prevádzku pri súčasnom zvýšení výdavkov na rozvoj.** I pri zvýšení výdavkov na rozvoj nepovažujeme však návrh rozpočtu kapitoly za rozvojový. Návrh nezohľadňuje najmä pokrytie výdavkov na oficiálnu rozvojovú pomoc, ktorú MZV SR požadovalo v rámci prioritných titulov na rok 2008.

Personálne zabezpečenie

MZV SR v súčasnosti riadi 58 zastupiteľských úradov, 8 stálych misií (vrátane Stáleho zastúpenia pri EÚ a Stálej delegácie pri NATO), 10 generálnych konzulátov, 3 pobočky zastupiteľských úradov, 8 slovenských inštitútov a Slovenský ekonomický a kultúrny úrad v Taipej.

V roku 2008 bude pokračovať proces **budovania siete diplomatických misií SR v zahraničí** s cieľom optimalizovať personálne obsadenie zastupiteľských úradov a dosiahnuť vyššiu kvalitu pracovných výkonov. V súlade s obchodno-ekonomickými záujmami Slovenskej republiky plánuje MZV zriadiť zastupiteľské úrady v Hanoji (Vietnam), Abu Dhabi (Spojené arabské emiráty) a Adis Abebe (Etiópia). Vychádzajúc z dlhodobej priority zahraničnej politiky SR, ktorou je západný Balkán, ministerstvo zväži otvorenie pobočky Zastupiteľského úradu v regióne.

Dynamika vývoja v týchto krajinách si vyžaduje rýchle a jasné pozície slovenskej politickej reprezentácie k nemu, čoho predpokladom sú aktuálne, presné a najmä analytické podklady. Podobne bude racionalizovaná aj sieť GK SR.

Úspešné budovanie diplomatického zboru SR ako členskej krajiny EÚ a NATO si vyžaduje pokračovať aj vo vytváraní takých legislatívnych, pracovno-právnych, finančných a sociálnych podmienok pre jeho činnosť, ktoré budú porovnateľné s európskym štandardom. Ministerstvo zahraničných vecí má záujem pripraviť zákon o zahraničnej službe tak, aby tento zodpovedal potrebám všetkých ústredných orgánov štátnej správy a štátnych inštitúcií, ktoré sú zapojené do plnenia úloh štátnej správy a vykonávania štátnych záležitostí v oblasti zahraničnej politiky a medzinárodných vzťahov. Naším zámerom je dosiahnuť, aby zákon primeraným spôsobom upravil niektoré štátnozamestnanecké, pracovnoprávne a súvisiace otázky spojené s dlhodobým pôsobením zamestnancov v cudzine, ako aj určité špecifické potreby služobného úradu, vyplývajúce z riadenia siete zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí. Zákon o zahraničnej službe by mal tiež posilniť legislatívne základy pre jednotnú, koordinovanú a efektívnu činnosť v oblasti zahraničnej politiky a medzinárodných vzťahov.

V rámci potreby neustálej profesionalizácie zahraničnej diplomatickej služby SR plánuje osobný úrad ministerstva aj v roku 2008 venovať zvýšenú pozornosť kontinuálnemu a systematickému zvyšovaniu odbornej úrovne zamestnancov MZV SR vrátane jazykového vzdelávania formou interných a externých jazykových kurzov.

V súvislosti s členstvom SR v EÚ sa v roku 2008 predpokladá zvýšenie počtu uchádzačov o zamestnanie v štruktúrach medzinárodných organizácií, predovšetkým o posty v Európskej komisii, respektíve v iných štruktúrach EÚ. Súčasne sa predpokladá aj rozšírenie personálnej agendy, ktorá bezprostredne súvisí s vysielaním národných expertov SR do štruktúr EÚ, a to v úzkej spolupráci s kompetentnými útvarmi EÚ a ministerstva vrátane spolupráce s osobnými úradmi ostatných orgánov štátnej správy SR. Cieľom tohto snaženia bude, aby celý proces bol efektívny, rýchly a produktívny, a to aj z hľadiska zabezpečenia funkčnosti slovenskej zahraničnej služby.

PRÍLOHA 1:

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKY ŠTÁTOV*					
AF	Afganistan	FR	Francúzsko	MT	Malta
AL	Albánsko	HR	Chorvátsko	NL	Holandsko
AT	Rakúsko	HU	Maďarsko	NO	Nórsko
BA	Bosna a Hercegovina	IE	Írsko	PL	Poľsko
BE	Belgicko	IL	Izrael	PT	Portugalsko
BG	Bulharsko	IN	India	RO	Rumunsko
BY	Bielorusko	IQ	Irak	RU	Ruská federácia
CA	Kanada	IS	Island	SB	Srbsko
CH	Švajčiarsko	IT	Taliano	SE	Švédsko
CN	Čína	JP	Japonsko	SI	Slovinsko
CY	Cyprus	KG	Kirgizsko	TJ	Tadžikistan
CZ	Česká republika	KZ	Kazachstan	TM	Turkménsko
DE	Nemecko	LI	Lichtenštajnsko	TR	Turecko
DK	Dánsko	LT	Litva	UA	Ukrajina
EE	Estónsko	LU	Luxembursko	UK	Spojené kráľovstvo
EG	Egypt	LV	Lotyšsko	US	Spojené štáty americké
EL	Grécko	MD	Moldavsko	UZ	Uzbekistan
ES	Španielsko	MK	Macedónsko	ZA	Juhoafrická republika
FI	Fínsko	MN	Čierna Hora		

* Skratky použité v materiále zohľadňujú skratky zaužívané v rámci EÚ, s výnimkou Slovenskej republiky, kde bola namiesto SK zachovaná zaužívaná skratka - SR.

Ďalšie skratky

AMIS	African Mission in Sudan (Misia Africkej únie v Sudáne)
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations (Združenie krajín juhovýchodnej Ázie)
ASEM	Asia-Europe Meeting (Stretnutie Ázia – Európa)
BR OSN	Bezpečnostná rada OSN
BWC	Convention on Biological Weapons (Dohovor o zákaze biologických zbraní)
CCW	Convention on Certain Conventional Weapons (Konvencia o určitých druhoch zbraní)
COREPER	Committee of Permanent Representatives (Výbor stálych zástupcov v EÚ)
CTBT	Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty (Zmluva o všeobecnom zákaze jadrových zbraní)
CWC	Convention on Chemical Weapons (Dohovor o zákaze chemických zbraní)
EAPC	Euroatlantic Partnership Council (Euroatlantická partnerská rada)
EBOP	Európska obranná a bezpečnostná politika
ECOWAS	Economic Community Of West African States (Ekonomické spoločenstvo západoafrických štátov)
EÚ	Európska únia
EUFOR-ALTHEA	Vojenská operácia EÚ v Bosne a Hercegovine
EUPM	Policijná misia EÚ v Bosne a Hercegovine
EK	Európska komisia
ENEF	European Nuclear Energy Forum (Európske fórum jadrovej energetiky)
ENP	European Neighbourhood Policy (Európska susedská politika)
ENPI	European Neighbourhood and Partnership Instrument (Nástroj európskeho susedstva a partnerstva)
EP	Európsky parlament
EUROMED	Euro-Mediterranean Partnership (Euromediteránne partnerstvo)

GUAM	Organizácia pre demokraciu a ekonomický rozvoj (Gruzínsko, Ukrajina, Azerbajdžan, Moldavsko)
HK SR	Honorárny konzulát SR
IDA	International Development Agency (Medzinárodná rozvojová agentúra)
ILO	International Labour Organisation/International Labour Office (Medzinárodná organizácia práce/Medzinárodný úrad práce)
ICRC	International Committee of the Red Cross (Medzinárodný výbor Červeného kríža)
ICTY	International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia (Medzinárodný trestný tribunál pre bývalú Juhosláviu)
IFRC	International Federation of Red Cross (Medzinárodná federácia Červeného kríža)
IPA	Instrument for pre-Accession (Predstupový nástroj)
ISAF	International Security Assistance Force (Operácia NATO v Afganistane)
KFOR	NATO Kosovo Force (Sily NATO v Kosove)
LAŠ	Liga arabských štátov
MAP	Membership Action Plan (Akčný plán pre členstvo v NATO)
MO SR	Ministerstvo obrany SR
MTCR	Missile Technology Control Regime (Režim kontroly raketových technológií)
MVF	Medzinárodný Vyšehradský fond
MVO	Mimovládne organizácie
NATO	North Atlantic Treaty Organisation (Organizácia Severoatlantickej zmluvy)
NPT	Nuclear Non-Proliferation Treaty (Zmluva o nešírení jadrových zbraní)
NRF	NATO Response Force (Jednotky rýchleho nasadenia NATO)
NR SR	Národná rada SR
NSG	Nuclear Suppliers Group (Skupina jadrových dodávateľov)
NTM-I	NATO Training Mission in Iraq (Výcviková misia NATO v Iraku)
OBSE	Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe
ODA	Official Development Assistance (Oficiálna rozvojová pomoc)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj)
OS SR	Ozbrojené sily SR
PfP	Partnership for Peace (Partnerstvo za mier)
PSI	Proliferation Security Initiative (Iniciatíva proti šíreniu zbraní hromadného ničenia)
SAP	Stabilizačný a asociačný proces
SEI	Stredoeurópska iniciatíva
SNŠ	Spoločenstvo nezávislých štátov
SSR	Security Sector Reform (Reforma bezpečnostného sektora)
SZBP	Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ
UN/ECE	United Nations Economic Commission for Europe (Európska hospodárska komisia OSN)
UNHCHR	United Nations High Commissioner on Human Rights (Vysoký komisár OSN pre ľudské práva)
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees (Vysoký komisár OSN pre utečencov)
UNICEF	United Nations Children's Fund (Detský fond OSN)
UNIDO	United Nations Industrial Development Organisation (Organizácia OSN pre priemyselný rozvoj)
UNCTAD	United Nations Conference for Trade and Development (Konferencia OSN pre obchod a rozvoj)
V4	Vyšehradská štvorka
WFP	World Food Programme (Svetový potravinový program)
WHO	World Health Organisation (Svetová zdravotnícka organizácia)
WIPO	World Intellectual Property Organisation (Svetová organizácia duševného vlastníctva)
WTO	World Trade Organisation (Svetová obchodná organizácia)
W3	Weimarská trojka
ZÚ SR	Zastupiteľský úrad SR